

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

ORGANUL UNIUNEI GENERALE A NOTARILOR DIN ROMÂNIA
APARE LUNAR SUB CONDUCEREA UNUI COMITET. // ABONAMENTUL ANUAL 300 LEI

Situația funcționarilor în legea pentru organizarea administrației locale

Partea cea mai puțin îngrijită și direct ostilă unei stabilități, în noua lege este cea referitoare la funcționari.

Nimeni nu putea nici măcar bănuși ravagiile ce se proiectau sub acest raport. Singur distinsul profesor universitar, membru în consiliul legislativ d-l Dr. Iuliu Pascu, un creier ordonat și clar văzător, a ținut să dea un avertisment plin de îngrijorare prin Revista Administrativă, anunțând ce se proiecta și provocând corpul funcționarilor administrativi la luptă și solidaritate. Era vorba mai ales de pretori.

Însă asigurările formale și repetate date din gura miniștrilor au tăiat drumul unei acțiuni asidue și strălucitoare.

Stricta legalitate profesată ca principiul fundamental de guvernament al regimului părea o cheazășie sub acest raport.

Durere trezirea a fost prea târzie.

Proiectul în preajma votării era poate și mai dezavantajos ca anteproiectul la început.

Principiul stabilității și cel al drepturilor câștigate a dispărut. În special au fost loviți subprefecții, pretorii și notarii. În fond însă n'a fost cruțat nimeni și dispozițiile strecurate în umbra articolelor elastice spărgeau rând pe rând drepturile asigurate în legea statutului funcționarilor publici.

Subprefecții, — pe ai căror umeri a zăcut greul administrației și munca oneroasă de consolidare a acesteia în primii zece ani după instaurarea administrației românești, — grea mai ales din cauza continuelor schimbări de prefecți, — chiar sub acelaș regim, — și cari în majoritate covârșitoare nu aduceau nici un aport nici ca pregătire teoretică nici ca practică, — simplamente au fost desființați, fără a se dispune ceva de soarta lor.

Nu ne vom ocupa de astădată de consecințele nefaste ale elegibilității capului administrației județului, cari se văd azi atât de mult grăitor, ci vom fixa numai, că proiectul — pentru postul de președinte al delegației consiliului județean cerea 10 ani de practică administrativă, — cum era și natural și cum credea însuși d-l primministru încă și la audiența noastră din 20 Decembrie, 1929. Dar ceata celor interesați și ahtiați după putere a pus la cale pe marele specialist administrativ, d-l Moroianu, — profesor la academia de agricultură din Cluj, — cu un amendament, care a redus aceasta praxă la 3 ani, admițând (hinc illae lacrimae) și pe avocați și judecători cu practică de 5 ani.

Aci apoi nu se cere nici examen, ca la cel mai mic post de funcționar, — nici alte cunoștințe speciale.

Rezultatele se vor vedea, dar până atunci 71 de funcționari vechi și buni, cari puteau face servicii reale — au rămas pe drumuri; că din ce interes, — este evident.

Art. 286 referitor la numirea primpretorilor și pretorilor este atât de sucit și întortochiat, încât fiecare îl poate interpreta așa, cum îl taie capul.

De fapt așa s'a întâmplat. Primpretorii au fost confirmați sau numiți fără nici o normă de selecțiune, după obrazul sau serviciile politice. Oameni distinși, administratori model, binemeritați și pe terenul literaturii administrative (amintim numai un caz: pretorul Gavril Ursu dela plasa Abrud, un distins om al condeiului), au rămas neincadrați ca primpretori.

În cap de iarnă o adevărată vijelie i-a rupt dela slujbă și familii: fără leafă, fără paușale, fără mijloace i-a împrăștiat prin țară, i-a distrus, i-a dejosit și i-a calicit, tocmai când la aplicarea legii era mai mare lipsă de serviciile și cunoștințele lor locale.

Baza de existență a sute de familii oneste de funcționari a fost atacată, prestigiul lor a fost anihilat și mersul administrației timp îndelungat a fost suspendat și împedat, cum este și astăzi.

Cel mai nenorocit însă a rămas corpul notariilor, de aproape 6000 oameni.

Fără considerare la situația lor de drept și a drepturilor lor câștigate prin serviciul lor de zeci de ani, au fost supuși alegerii (legea îi zice numire) capricioase a consiliilor comunale (Art. 178) și confirmării directoratului.

Ce va fi din aceasta, este de prevăzut. Tocmai cei mai buni și mai energici dintre ei, cari au plinit impozitele, au încasat amenzile, au executat prestațiile, — cu un cuvânt s'au făcut datorie, — vor rămânea pe jos.

Pupăză pe colac, minoritarii se laudă în gura mare, că în comunele lor nu vor alege pe Români. Pacturile electorale rușinoase și renunțările zilnice dela orașe le-au crescut coarneau, și azi au devenit pretențioși.

Ministerul sporește confuzia. Întâiu a dispus confirmarea prin comisiunile interimare înainte de alegeri — în mod provizor.

Apoi a dat nou ordin, că alegerea (numirea)

se va face cu toate formele cerute, prin consiliile nou alese.

În urmă subsecretarul de stat dela interne, d-l E. Mirto; — a promis, că vor fi confirmați pe loc; să facă numai 4. (patru) apeluri: la d-sa, la minister, la director și la prefectură. Într'adevăr fericii muritori. Acum vor fi în ordine.

Dar până atunci sunt în aer ca sicriul lui Mohamed.

Funcționari de stat nu mai sunt, comunali încă n'au devenit. Leafă nu primesc de nicăiri. Dar muncă li se cere. Prefecții îi amenință, îi amen-dează și îi terorizează în orice manifestare. Poporul întăritat prin propaganda electorală demagogică nu-i mai ascultă.

Neorientarea și încurcătura crește: orice busolă s'a pierdut. A rămas însă lipsa și grija pentru pâinea și casa de mâne și pentru copiii dela școală.

Cine se îndură să ia măsuri? Nimeni, lumea trece impasibilă pe lângă nevoile acestor nenorociți.

S'ar crede poate, că acest tratament special li s'a aplicat numai foștilor funcționari de stat: sub-prefecților, pretorilor și notarilor.

Iată însă, că art. 260 supune numirei (alegerii) pe secretarul general al județului și pe jurisconsult, fără ca să spună, că ce va fi cu actualii titulari stabili și definitiv, iar art. 265 despre funcționarii de specialitate ai județelor spune asemenea că „s e vor putea confirma ca funcționari județeni”.

Un exemplu clasic de ipocrizie este art. 173, în care se vorbește în doi peri de condițiunile de ad-

misibilitate, de stabilitate, de înaintare și de pedep-sele disciplinare ale funcționarilor comunali, încur-când dispozițiile legilor speciale cu cele ale legii pentru organizarea ministerelor ca apoi în ultimul alineat să spună, că totuș normative sunt „dispo-zițiunile legii (administrative) și regula-mentului, ce se va face”.

De aici poate alege oricine, ce va vrea și mai ales ce-i va conveni.

Pretutindenii, unde e vorba de funcționari, or-ganelor competente li s'a dat amplă latitudine de a proceda cum vor, spunându-se, că „vor putea face”, „vor putea proceda”, „vor putea numi”, „vor putea da”, și aproape nicăiri nu este o dispoziție categoric bărbătească și sinceră. Dăm nu-mai câteva exemple: în art. 554.

„Funcționarii, cari la publicarea legii se vor găsi în serviciu fără a îndeplini condițiunile de admisibilitate cerute de lege vor putea fi menți-nuți cu titlu provizoriu”.

Da dacă azi sunt definitiv și stabili?

Sau în art. 562.

„Pentru funcționarii aflați în funcțiune la data promulgării legii, Ministerul de Interne va putea acorda dispensă de condițiunile cerute de legea de fată”.

Sunt și alte multe de aceeași natură, ceiace bine înțales nu va face nici o piedecă, ca acțiunile în contencios pornite cu duimul să nu restabilească situația de drept, anulând orice încălcări comise cu atâta ușurință în paguba funcționarilor.

V. Arieșanu.

Ne plângem și protestăm . . .

Ne plângem, fiindcă suntem tratați vitreg de toate legiurile administrative, de când am eșit de sub imperiul legii comunale din 1908.

Ne plângem că nu se ține de loc seamă de doleanțele noastre și nici de drepturile noastre consfințite prin legi.

Astfel, începând cu legea din 1908, care a fost cea mai generoasă față de corpul notarial, găsim că nici acea lege n'a fost respectată strict în litera ei, de către cei chemați s'o aplice.

Acea lege, cuprindea în articolele ei, cele mai importante și fericite dispozițiuni: a) scotea pe notarul comunal de sub autoritatea consiliului comunal, făcându-l funcționar de stat, cu toate drepturile recunoscute acestei categorii de funcționari, dintre cari cele mai importante erau: independența față de consiliul comunal, atribuțiuni proprii și precise, stabilitate în funcțiune și mai ales drept la pensiu-ne.

Legea din 1908, mai cuprindea o dispozițiune de un interes capital; înființarea școlilor de notari. Elementele pregătite în aceste școli, au dat o nouă viață comunelor rurale, grăbindu-le pașii spre un real progres.

Legiutorul de atunci, a avut toată solitudinea pentru acest corp, căci și-a dat seama că, fără un element special pregătit pentru cariera admini-strativă în comunele rurale, acestea nu pot progresa — pe de o parte — iar pe de altă parte, ca notarii comunali să stărue neîncetat a-și apropia noui cu-

noștințe și, fiind știut că un bun maestru nu poate fi decât acel ce a făcut întâiu o lungă ucenicie, a prevăzut în lege dreptul notarilor comunali, absolvenți ai școlilor de notari, să poată avansa admini-stratori de plasă, după un stagiu efectiv și examen serios.

Rezultatele au fost din cele mai fericite, atât pentru administrație cât și pentru membrii corpu-lui notarial. Această dispozițiune era cel mai minunat stimulent în munca notarului comunal și s'a ajuns astfel a se creia o aleasă clasă de slujbași admini-strativi rurali.

Dar și pentru acei cari nu puteau beneficia de fericita dispozițiune, mai sus enunțată, se prevă-zuse în acea lege, gradații pentru vechime cari să se acorde în mod a u t o m a t, din 5 în 5 ani, ca și celor-lalte categorii de funcționari rurali, însă, pe când funcționarii altor ministere, au primit și primesc la timp gradațiile cuvenite, la notarii comunali nu s'a acordat (notați bine) nici unuia, nici o gra-dație.

S'a protestat la timp, dar degeaba și, aici e locul să strigăm că ni s'a făcut o neiertată nedrep-tate, căci dacă, rând pe rând, ni s'au răpit celelalte drepturi, am fi rămas cel puțin cu o leafă mai bun-soară, potrivit vechimei fiecăruia.

Ne plângem, căci alta nu putem face, fiindcă legiurile ulterioare, ne-au despuiat, încet, încet, de toate drepturile câștigate prin această lege. Insti-

tuția „notar comunal”, intrase adânc în obiceiurile cetățenilor, iar notarul devenise, grație importanțelor sale atribuțiuni și independenței sale, singurul funcționar administrativ rural, cu deplină autoritate, încât nici astăzi, poporul nu vrea să creadă, că notarul de atunci — funcționar de stat — a ajuns în halul de acum — funcționar comunal.

A venit apoi Legea Unificării Administrative din 1925, care prin art. 366 și urm. se ocupa de notarul comunal.

Această lege, păstrează notarului comunal, caracterul de funcționar de stat, dar îi răpește dreptul la avansare. S'a protestat, s'a intervenit, s'a implorat... dar în zadar; nu s'a revenit.

În trăsături generale, legiutorul din 1925, respectă principiile pe cari le-a avut în vedere și legiutorul din 1908, minus dreptul de avansare și i'adaogă notarului comunal, calitatea de ofițer de poliție judiciară, în cazuri de flagrant delict. Se prevede apoi, că la comunele mari, se vor plăti de stat, secretari de notari; o dispozițiune foarte bună, dar de care nu ne-am bucurat prea multă vreme.

Dar și această lege, ne-a făcut o mare nedreptate, refuzându-ne categoric calitatea de ofițer de stare civilă, cu toate că eram singurii indicați în comuna rurală și nu fiindcă argumentele ce s'au adus la timp de către Uniune, sau pregătirea noastră nu ar fi corespuns chemărei, dar fiindcă așa dicta „tradiția”, primarul fiind părintele comunei,

era necesar să rămâie și ofițer de stare civilă. (Vezi expunerea de motive a legii din 1925).

Totuși legiutorul din 1925, ca și acel din 1908 și după cum vom vedea și acel din 1929, a fost foarte prudent și, ca să asigure buna și regulata întocmire a actelor de stare civilă, ținând seama de importanța covârșitoare a acestor acte, deși investește pe primarul comunal rural cu această delicată calitate, dar având în vedere că, în cele mai numeroase cazuri, primarul rural este cu totul străin de această materie, obligă pe notarul comunal, ca unul care guvernează această materie, făcându-l de o potrivă răspunzător cu primarul pentru orice nereguli. S'a protestat la timp contra acestul tratament nedrept, căci, dacă recunoști că sunt singurul în primărie care am pregătirea, de ce nu-mi acorzi și calitatea. Ni s'a răspuns că se opune „tradiția”, cu toate că aceeași tradiție, nu s'a opus de loc, când legea din 1929, a desbrăcat pe notarii comunali ardeleni, de calitatea de ofițer al stării civile.

Se adevăresc astfel spusele unui aristocrat rus, cari sintetizau deosebirea de tratament între clasele privilegiate și clasele oprimate, zicând „nu-i pentru voi mojiții, ci-i pentru noi pravoslavnicii”.

Lovitura a fost grea dar suportabilă, mai ales că noi suntem învățați să răbdăm.

În numărul viitor vom vedea pe notarul comunal, așa cum îl zugrăvește legea din 1929.

Gh. Cososchi, notar
Președ. Reuniunii Județului Botoșani.

Încă o instituțiune ce se pierde

Nu este vorba de Cartea Funduară și Cadastru, cari prin vechimea lor, dar mai ales prin multiplele foloase ce le-au adus vieții economice financiare, începând cu cele mai puternice instituții bancare, până la ultimul și umilul proprietar al unei întinderi de 20 st. p. cu un bordeiu — acele instituții cari deveniseră și au fost până mai ieri cheia de reglementare a circulației bunurilor imobile și a capitalului, frate cu pământul. — Nu scriu de cele dispărute. — Morților să le respectăm odichna — și acestor instituțiuni li-s'a cântat prohodul... din pomeana lor se devorează ultimele fărâmituri amare: criza economică — financiară cu nesiguranta proprietății, impunerii și a împrumutului...

Asistăm la pregătirile asidue de imormântare cu alaiu grotesc a Instituției Oficiului Stării civile. — Și întru-cât aceste pregătiri progesează de minune — întru-cât această Instituție nu are legături direct sensibile, cu rădăcini bine înfipte în viața masselor — întru-cât buna funcționare a acestei Instituțiuni, sau peste tot neexistența, moartea ei, nu aduce perturbațiuni, momentane în interesele materiale a populației, sunt convins, sunt sigur, că în mai puțin ca un an, se va cânta și acestei Instituțiuni prohodul... urmând ca biata populație, Țara, Maiestatea Sa Poporul, să inghită multe, foarte multe hapuri amare, rămășițe de la pomeană, urmările aplicării necotite a unei Legi, pe care însuș Legiutorul nu a aplicat-o 2 ani încheiați.

La începutul anului 1928 s'a votat Legea pri-

vitoare la actele stării civile și mare minune: la 7 luni această Lege și-a primit și Regulamentul de aplicare. Zic minune, căci la noi nu este obiceiul a se da Legilor și Regulamente de aplicare.

Caii de bătaie ai întregii administrații și boii de la tânjala aplicării tuturor Legilor, — și a celor fără de Regulamente, — *Notarii* comunelor, dedați a munci sistematic, au început din timp a studia felul de aplicare acestei Legi, pentruca cu 1 Ianuarie 1929, data punerii în aplicare a Legii — de către Dnii Primari-Ofițeri — să poată da explicațiile necesare, îndrumările pline de responsabilitate. Eram puși la grea încercare... greutăți și obstacole aidoma ca în poveștile cu „Pipăruș Pătru” — Urma ca bieții notari să bată apa în piuă... până vor scoate unt: golul din scăfărlia Dlui Primar, până vor face din dânsul Ofițer. — Da, deoarece prevede Legea actelor sătării civile, Legea de organizare a administrației locale și prevedea chiar și Legea de unificare administrativă că, Dl. Primar este *Ofițer*... Notarii, a căror datorință este aplicarea Legilor și Regulamentelor, aveau deci să facă din Dl. Primar, Ofițer, — întru-cât nu era... Câte proteste din partea noastră cunoscători ai administrației, câte argumente, câte proiecte, anteproiecte, câtă muncă depusă pentru motivarea realității. Toate inzadar! Dl. Primar este Ofițer. Probabil în urma unei statistici nereale, se formase ideea fixă că fiind corpul ofițeresc redus la număr, musai-trebuie complectat cu Ofițeri-civili.

Deabia Regulamentul de aplicarea a Legii pri-

vitoare la actele stării civile a scos din încurcătură pe acei bieți notari, cari nu mai aveau speranța de-a scoate vreodată din Primar nici frunzașul satului, de cum Ofițer. — La art. 1 lit. a. al. 3. zice Regulamentul în ce privește delegarea atribuțiilor de ofițer al stării civile: «În municipii delegațiunea poate fi dată directorului sau șefului actelor stării civile. Iar în comunele suburbane și rurale notarului»... în continuare «exceptându-se celebrarea căsătoriei»...

Aceasta era situația în momentul când se aștepta ordinul de punere în aplicare a acestei legi pe întreaga linie. — Ceeace se știa însă de mult, s'a adevărit și se va adevăra încă de multe ori cu vârf și îndesat: Ușor a făuri legi la masa verde, dar greu de învins obstacolele ivite în aplicare. — Ca dovadă, supraproducția în legi, dar nici una aplicată: Schwartz auf weiss... ist federweiss.

La 1 Ianuarie 1928 însă, ordin circular: Se amână punerea în aplicare a dispozițiilor Legii în ce privește investirea Dlui Primar cu atribuțiunile de Ofițer. Acest ordin se referea la descrierile Legii de unificare administrativă. — La 1 Ianuarie 1929 deasemenea amânare, care se referea atât la Legea cât și la Regulamentul actelor stării civile.

Desigur nu toată lumea, dar cei interesați căutau explicarea acestor amânări de punere în aplicare a unor Legi, a căror făurire și votare a costat Țara multe parale și multă muncă. Și s'au aflat explicațiile, scurte, foarte simple și reale. — Adevărat că deviază de la obiect, dar întrucât sunt convins că nu toți colegii cunosc aceste explicații de principii, le expun:

Ultimul deceniu în organizarea și conducerea statelor, este deceniul de căutare a principiilor, căci marele războiu a distrus tot — și ceea ce era clădit și bine orânduit din principiile aplicate După o tabula rasa, oamenii de conducere, marii bărbați de stat, văzând că întreaga șandramauă a principiilor de orânduire a noroadelor organizate în state s'a spulberat în vânt, caută și vânează noi principii, adaptabile noii structuri sufletești a popoarelor. — În ultimul deceniu s'au și găsit o sumedenie de astfel de principii, cari au și fost clasate în 3 mari grupe: I. Principiile democratice cu parlamentarismul votului universal și libertățile cetățanești neîngrădite. II. Principiile dictatoriale cu organizări bine definite de conlucrare a claselor sociale, — și III. Principiile comuniste cu haos și debandadă.

Se pare că popoare și conducători, în marea lor majoritate gravitează spre grupa I. a principiilor democratice, scormonind intensiv aplicarea acestora în consolidarea lor. — În această majoritate ne ocupăm și noi locul nostru... fruntea cozii, mai mult ca plagiatori. — Astfel se explică cum toate legile făurite la noi în ultimul deceniu de cătră parlamentarismul costisitor, conțin în măsură mai mică sau mai mare, principii democratice, de cele mai multe ori exagerate, nici odată conforme cu realitate și aproape în totdeauna false, surogaturi sau spoite bizar. — Astfel în aplicarea lor, legile foarte bune de altfel, dar presărate cu principii cari nu judecă, nu privesc deschis, cu capul ridicat, în față, realitatea crasă, — se poticnesc, cele mai multe cad, iar puținele cari totuși se pun în aplicare în mod și cu mijloace măiestrite, dau rezultate de-

zastruoase, cu repercursiuni incalculabile. — Pentru că să nu se uite, tocmai principiul democratic depus în lege, pentru că să-i rămână și în aplicare calitatea sa democratică, pretinde a fi în conformitate cu viața reală, zic și subliniez încă odată: *Pretinde a privi în fața realitatea, fie cât de crasă.*

Revin la prescrierile Legii de unificare administrativă, Legea și Regulamentul actelor stării civile, referitoare la investirea Primarului din comunele rurale cu atribuțiunile de Ofițer, a căror aplicare a fost amânată 4 respective 2 ani. Pentru ce? Concluzia este expusă mai sus și subliniată: Bun principiu, dar cade în fața realității.

Luna Decembrie a anului 1930, ne găsește în febra de punere în aplicare a L. O. A. L. și aceasta fără de Regulament, — dar conținând totuși în art. 159 al 8 dispozițiunea democratică că Dl. Primar este Ofițer... dispozițiune care în 4 ani de zile nu a fost aplicabilă, tocmai din motivul că ignora realitatea. Tot în acel timp se făceau la repezeală pregătirile pentru punerea în aplicare a Legii și Regulamentului actelor stării civile. Legea conține același principiu referitor la Dl. Primar-Ofițer, dar Regulamentul pentru aplicarea legii, pune față în față principiul cu realitatea și constatând contrastul, prin abaterile amintite la art. 1 lit a al. 3, mediază între principiu și realitate: Delegațiunea de ofițer al stării civile în comunele rurale se poate da notarului. — La art. 35 Reg: „Dacă notarul are delegațiunea de ofițer al stării civile, va semna singur”. La art. 32 al. ultim Reg: „În comunele rurale dacă notarul nu are delegație de ofițer al stării civile, extractul va fi contrasemnat și de acesta”.

Să se știe Domnilor! Aceste dispozițiuni prin un oftat adânc a ușurat pe toți Dnii Primari din comunele rurale, condamnați a fi avansați Ofițeri... A ușurat pe toți notarii, aflând prin aceasta dispozițiune că Oficiul stării civile, — acele registre și toate actele, în cari au semnat în totdeauna ca într-o biblie, — condeiu și peniță separată numai pentru aceste înscrieri, — este mântuit de la pieire. — Dnii Primari rurali, nu constrânși, ci dânsii rugându-se de notari să primească au dat delegațiuni notarilor, conform prescrierilor Regulamentului de aplicare. — În astfel de împrejurări, fără de imprimare, cu pregătiri sumare, fără de instrucțiuni detaliate, în mod aproape măiestrit, notarii au căutat să alimenteze prin muncă asiduă, cu imprimare, de mână sau bătute la mașina de scris, oficiul stării civile, condamnat la pieire de principiul democratic surogat, dar depus în lege și la care parlamentarismul necunoscător al realității ține morțiș.

Ordinul Min. Int. No. 3372 C. din 14 Martie 1930, află oficiile stării civile puse la punct, în conformitate cu noua lege și regulament, de cătră notari. cari din considerație pentru aceasta importantă instituțiune, precum și din considerație față de Dnii Primari rurali. în conformitate cu prescrierile Regulamentului, au primit delegațiunea și au muncit desinteresat. Ordinul Ministerial amintit mai sus, este bazat pe dispozițiunile art. 159 din L. o. a. l. care neavând regulament de aplicare, se explică și interpretează ocazional și în cazuri date prin Decizii Ministeriale. În speță însă ord. Min. Int. explică, interpretează și aplică o dispozițiune din L. o. a. l.

referitoare la Primar ca ofițer al stării civile și delegațiunea ce-o poate da acesta, depusă în lege ca un principiu în liniamente generale, neocupându-se L. o. a. l. în mod special și amănunțit cu modalitatea de aplicare a acestui principiu. — Era însă nevoie oare de această cărpeală cu ord. Min. când ceace Dl. Ministru cearcă a explica și îndruma în aplicare este legiferat și reglementat *in extenso* și amănunțit prin legea și Regulamentul actelor sării civile? Dl. Ministru indescifrabil, probabil că nu cunoaște decât L. o. a. l. haotică, care tot ce voiți face numai nu organizează, administrația locală. — Și să vedeți minune, — de mic calibru la noi, — cu un ordin emanat de la Ministerul de Interne, se trage dungă peste un Regulament dat de Ministerul de Justiție în numele M. S. Regelui Mihai decretat, aprobat, semnat de Inalta Regentă și cu a cărui aducere la îndeplinire este însărcinat tot Ministrul de Justiție. — Cu alte cuvinte *dăm ordin sa schimbăm legea*.

Mai era oare nevoie de explicația incompetentă a Domnului Ministru de Interne? — Pentru notari, desigur nu!. Noi ne-am ales cu o desiluzie mai mult, asistând la o lecție de drept administrativ reușită foarte prost, ținută fiind de forul nostru competent, — și tot odată la o lecție de compunere stilistică sub toată critica. — Nu știm cine a comis *abuz*, notarul sau Ministrul? Ori care ar fi din cei doi, urmează a trage consecințele. Justiția va clarifica această chestiune cu atât mai mult că și Ministerul de Justiție este parte lezată în drepturile sale. Și până atunci rămânem cu constatarea că la noi, Ministrii jongleurează în mod abuziv cu expresiuni atât de tari într-o inconștientă candidă. La noi se tipărește în ordine Ministeriale despre o întreagă pleiadă de funcționari cuvântul greu *abuz*, ca și când s'ar zice conașului Gică Popescu bătându-l pe umere: Bun băiat ești Gică... parole de honeure, ești dat în Portul Marsiliei...!

Domnule Ministru, Vă rugăm să binevoiți a lua la cunoștință pe această cale, că notarii nu au făcut și nu fac abuzuri. Notarii nu se îmbulzesc la oala atribuțiunilor; au fost și sunt mai ales acuma supra încărcăți de atribuțiuni impuse de împrejurările vieții administrative dela sate, au fost și sunt pătrunși de sentimentul dictat de responsabilitatea față de conștiința lor, de-a munci la scoaterea carului administrativ, — ruginit și dărăpănat — din mocirla în care este aruncat în mod inconștient! Suntem convinși în schimb că lanțul abuzurilor venite de sus, s'a lungit cu o zală.

Muncim așa dară și pe mai departe în cadrele prescrise de Lege la art. 35 la Oficiul stării civile și fără de delegație. Pregătim acte, publicații, dosare, înscriem în registre duble, facem tot gata pentru semnat de cătră Dl. Ofițer, dar să vedeți ce se întâmplă. Dl. Ofițer nu dă cu săptămânile pe la birou, actele rămân nesemnate, populația așteaptă, aleargă după Dl. Ofițer, dar acesta își vede liniștit de gospodărie, căci doară nu pentru aceea este ales primar și făcut ofițer ca să-și neglijeze gospodăria și familia, să ajungă la sapă de lemn. Oficiul stării civile suferă, lucrările stagnează, populația pierde, timp, care este ban, pierde răbdare, care este suflet, stă năucită, se uită la notar și nu-i vine să creadă că acela care în totdeauna, prompt i-a isprăvit nevoile, este oprit de lege să-i

aranjeze chestiile, — sau am avut caz când mi — s'a pus întrebarea: Este atât de necesară o semnătură stupidă pentru întărirea științii și pregătirii probată în școli, la examene, de semnături cu greutate puse pe diplome mult cântărite, cristalizate în o practică îndelungată în școala vieții? Răspusul l'am dat, scurt, clar și amar: Da, este necesară acea semnătură, fie chiar și numai o formalitate, căci este prescrisă de lege și noi notarii aplicăm legea.

Din cauza aceasta întârzie din termenul și așa destul de scurt, înregistrarea cazurilor de naștere, cu toate că partida aduce și cei doi martori falși prescriși de Lege, — Căsătorii peste tot nu sei mai fac, cu toate că termenul de publicare este mai scurt, căci nu știu dacă a urmărit cineva simplitatea unei căsătorii de la început până la sfârșit: Bietul Domn. Ofițer, este nevoit a semna nu mai puțin ca de 20 ori. — De altfel și acelea cari se încheie, nu mai sunt căsătorii, nu mai sunt acte solemne, ci teatru grotesc de sate sau în cel mai bun caz, cabaret. — Legea nu dă formulă pentru încheierea căsătoriei, dar s'ar putea face o colecție bizară de formulare ce le folosesc Domnii Ofițeri a-i satelor și comunelor din cuprinsul Țării. — În comunele cu ofițeri minoritari s'a dat prilejul a se disconsidera și omite premeditat limba Statului. Ofițeri șovinisti aruncă și scuiță eșarfa cu scumpele culori națională. — Domnilor! În oficiul stării civile cu ocaziunea căsătoriilor și-au făcut intrare sticlele cu beuturi, a tot puternicul spirt, glumele grotești nelipsite la cununii, Domnul Ofițer *cumătrul* nuntașilor, ia parte activă la pregătirile împărecherilor, cari la sate de cele mai multe ori se fac având la bază meschine interese materiale. Cu autoritatea sa dublă Domnul Ofițer-Primar, sdrobește moralmente voința liberă a tinerelor părți contractante. Ia parte activă mai departe la pregătirile de nuntă cu toate dichisurile pentru petrecerea de 3 zile și 3 nopți. După toate acestea pune vârf în baza legii, activității sale, declarând căsătorii pe aceia, cari bine știe că nu din voința lor liberă se împreună, ci din voința Dlui Ofițer cu întreg alaiul de cumetri. — Ce să mai zicem când obvin cazuri că dosarele nu sunt complete conform prescrișelor legii, publicațiile nu au sosit, iar Dl. Ofițer încheie căsătoria, căci doară nu se pot face de rușine cumetrii, cari au făcut toate pregătirile, au cheltuit, au invitat și a venit lume multă. — În zadar se opune notarul... Eu sunt ofițer, eu răspund. — Cazurile de moarte deasemenea le înregistrează notarul dar se semnează de cătră preamăritul Ofițer din lună în lună.

Iată încă o Instituțiune de cea mai mare însemnătate pentru Stat, instituțiune care se pierde. Și va pieri cu atât mai repede acolo, unde notarul, scârbit de situația în care l-a adus anul Domnului 1930. începe a se lăsa pe tânjală, neglijează pentru a fi pe voia Dlui Ofițer cu ai săi cumetri, căci doara este alesul lor, este creațiunea acestor lichele, cari îi permit a vegeta în comună, sau după a lor voința dictată de diferite interese meschine, îi fac viața amară, activitatea imposibilă.

Oare să nu se aple la noi în țară oameni, cari pot pune față în față, principiile cu realitatea și cu fineța dictată de împrejurări, să le coordoneze?

Ormeniș-Treiscaune, Maiu 1930.

A. Boeriu

Incercări ce nu pot reuși

Un secretar la mai multe sate

Starea de săracie financiară a satelor și comunelor, prezintă o serioasă dificultate la punerea în aplicare a legii org. adm. locale prin reducerea celui mai de seamă venit: cotelé adiționale la 25 la sută—75 la sută cedându-se comunelor — și desființarea taxelor pentru extractele actelor stărei civile, cari produceau totuși un mic venit.

Dacă în vechea situație, când notarul era plătit de Stat, fostele comune abia puteau face față cheltuelilor obligatorii strict necesare, de unde și cum în situația tot mai rea de azi, ar putea plăti salariile foștilor notari, deveniți secretari sătești?

Față de comunele din Ardeal, situația financiară a comunelor noastre nu poate fi decât ridicolă.

Majoritatea comunelor au venituri totale — mari și tari — de 16—25000 lei; foarte puține având până la 40—50.000 lei.

Presupunând deci că toate veniturile s'ar afecta numai pentru plata salariilor secretarilor și totuși veniturile lor nu acopăr cel mai nenorocit salar pe care l'au avut foștii notari și, deveniți secretari, cu greu vor mai putea avea și pe acesta.

Dar sunt alte cheltueli strict obligatorii, cari trebuie să primeze și cari abia pot fi satisfăcute și nici nu pot fi satisfăcute în total la multe sate, așa că pentru salarul secretarilor și notarilor nu rămâne nici-o lascae.

Cele mai multe au bugete deficitare, fără salarul nostru.

Onor. Prefectura de Gorj, în urma reclamațiunei notarilor, a făcut intervențiile necesare, arătându-se detaliat și documentat situația financiară a comunelor, cerându-se ca Statul să contribue la plata noastră conform art. 549 din lege.

Nu știm dacă până în prezent, se va fi soluționat această chestiune care compertă o deosebită importanță pentru asigurarea bunului mers al serviciilor comunale și sătești.

Pare însă a se fi sugerat ideea de a se recurge la asocierea mai multor sate, pentru susținerea plății unui secretar.

Un singur secretar la mai multe sate...!! Ce idee salvatoare!

Firește, din punctul de vedere financiar și al soluționării acestei chestiuni, fără angajarea finanțelor Statului, ar fi, în ipoteză teoretică, o formulă fericită.

Măcar și 4—5 sate dacă ar putea plăti un secretar, privit din punctul de vedere al scăpării de grija plății, e bine.

Dar vai... încercarea n'are sanz de reușă nici din acest singur punct de vedere.

Nici chiar prin asocierea a 3, 4, 5, 6 sate n'are de unde să se scoată plata secretarului. Asocierea de sate cu situații deficitare, care nuși pot plăti nici cele mai reduse cheltueli strict obligatorii, nu pot schimba, nu pot modifica întru nimic aceasta situație nenorocită.

Asociația întreagă nu poate suporta nimic din plata secretarului.

Să presupunem însă ipoteza că fiecare sat ar putea contribui cu câte ceva la plata secretarului și că 3—4—5 sate ar asigura plata salarului unui secretar

Intrebarea este, concepe cineva posibilitatea ca un singur secretar să deservescă 3—4—5 sate?

Este o imposibilitate materială, este ceva exclus în domeniul realității.

Ar însemna ca la o comună, care echivalează cu vechile plase ale legii din 1906, să rămână în loc de 8—10 notari și aproape tot atâția secretari comunali, care au funcționat până acum 3—4 ani mai la toate primăriile, deosebit de notari, numai 1 notar și 2—3 secretari sătești.

Se pot concepe multe lucruri, dar concepțiile ireale sunt sortite să dispară imediat ce sunt puse în fața faptelor realității.

Eu cred că chiar numai 2 sate, nu pot fi deservite de un secretar, decât cu evidente greutate, dar în condițiuni detestabile și pentru interesul Statului și pentru populație.

Acest secretar trebuie să lucreze alternativ: una zi la un sat, una zi la altul, lucru ce va prejudicia și interesele locuitorilor, care cer a fi satisfăcute atunci când nevoia le reclamă, dar și lucrările de cancelarie vor suferi întârzieri.

E altceva când satul e mare și ai o singură cancelarie, și altceva când un secretar ar deservi 2—3 sate mici asociate, trebuind pe lângă veșnicile deplasări, să repete fiecare lucrare de atâtea ori câte primării deservește.

La noi satele sunt așezate în lungul drumurilor, pe distanțe de 3—4—5 klm., mai având și alte cătune ce țin de ele, răzlețite la tot atâția sau mai mulți klm. La aceste depărțări, trebuie adăogată

și situația topografică a județului, cu dealuri, văi, părae pe cari sunt situate sau cari despart satele, cari îngreunează accesul dela sat la sat și deci deplasarea secretarului dela primărie la primărie, considerațiune care trebuie avută în vedere.

La 2 sate chiar, un secretar abia poate face față sarcinei îndeplinirii procedurilor, la care s'a adăugat și mandatele de aducere, trebuind să facă zilnic zeci de klm., ceea ce nu mai înseamnă că ești secretar, ci curat un cal de postă, un agent de înmanuarea citațiilor, — cărora trebuie să li se dea prioritate căci altfel riscă a pierde tot salariul în amenzi —; însărcinare care va absorbi mai toată activitatea secretarului, celelalte rămânând în suferință de multeori.

Mai toate fostele comune, au devenit sate, după cum și notarii au devenit secretarii lor, așa că numai acolo unde aceste comune s'au împărțit în 2 sate, s'ar putea aplica această măsură, deși sarcina,

pentru motivele arătate, ar fi simțitor mai grea ca pentru comuna singură.

Dacă însă să crede că trebuie făcută experiența acestei încercări, facă-se...

Foarte curând se va vedea că serviciul suferă și că autonomie fără funcționari proprii, n'are niciun rost și va atrage chiar nemulțumirea locuitorilor.

Apoi nemulțumiri noi se vor crea. Menționez numai două.

Secretarul, care va deservi 2 foste comune, primește el tot vechiul salariu, când e obligat, afară de deplasările ce nu le făcea, să muncească îndoit, sau primește salariul pe jumătate?

Notarii provizorii pe cari i-a găsit actuala lege, și cari potrivit ordinelor, au fost numiți fiecare la comuna unde au funcționat, pot fi aruncați pe drumuri? Numirea lor n'are nici-o valoare?

Așteptăm, curioși, rezolvirea acestei chestiuni.

Em. N. Manta, Turcinești-Gorjui.

Rolul notarului în Administrație

Este vorba de rolul ce-l are notarul în administrație. Acest rol este f. imp. și plin de responsabilitate. Dacă cercetăm bine cu deamănunul atribuțiunile ce are de îndeplinit notarul comunal, abia vom găsi alt organ administrativ cu o responsabilitate și importanță mai mare.

Să intrăm puțin în câmpul vast, unde e chemat să lucreze notarul, întocmai ca muncitorul harnic din zorii de zi și până în noapte, ba de cele mai multe ori făcând din noapte zi, și împins de multele agende, ce-i supra încarcă fizicul folosind și timpul de recreație din sărbători și Duminici, ce e consfințit pentru orice slujbaș și muncitor, folosind și acest timp necesar pentru reînprospetarea forțelor de muncă în o continuă lucrare pentru bunul mers al administrației.

1. Notarul și cu primarul e chemat ca împreună să facă gospodăria comunei îndeplinind lucrările cerute.

2. La parte și redactează procesele verbale la ședințele Consiliului Comunal și îndrumă cu sfatul său consilierii, la aducerea deciziunilor — încheierilor — comunale.

3. Ține registrele stărei civile și dosarele respective.

4. Face lucrările pregătitoare la prescrierea impozitelor de stat, se îngrijește de vărsarea la timp a taxelor încasate de la biroul populațiunii, — căci dacă nu, notarul e tras la răspundere.

5. Îndeplinește statisticile agricole.

Sfătuește pe locuitori la o lucrare a pământului mai bună.

6. Este pururea veghetor ca cerințele legale și datorințele locuitorilor față de salubritatea publică să se aducă la îndeplinire.

Indrumază cu sfaturi și ocrotește pe I. O. V. și se îngrijește ca acestia să-și primească la timp ajutoarele și pensiile legale, făcând tablourile necesare.

7. Se îngrijește de înmanuarea la timp a citațiunilor, deciziunilor judecătorești și a altor autorități și este sfătuitorul locuitorilor în cauze juridice.

Inventariază succesiunile și pregătește materialul pentru deciziunile judecătorești în această materie.

8) Constată diferitele contravențiuni și delictе anchetează diferite cauze în sfeță și menține siguranța publică și ordinea în comună.

9. Contribue prin sfaturile sale la promovarea industriei și comerțului național.

10. La lucrările publice redactează actele după cerințele legale și face demersurile în cauză pentru obținerea concesiunilor necesare; supraveghează ca aceste lucrări să se facă în conformitate cu prescripțiunile legale.

Ce nu s'ar mai putea încă înșira din domeniul activității multilaterale a

notarului, afară de acestea înșirate mai sus.

Cine se îngrijește de publicarea și aplicarea legilor dacă nu notarul?

El trebuie să ia contact cu poporul în toate cauzele și în bine și în rău; dela modul cum predă diferitele cauze atârnă rezultatul aplicării legilor și regulamentelor. Mă va putea contrazice cineva, că unele cauze nu stau în atribuția notarului ci a membrilor primăriei și Consiliului Comunal. Da, recunosc, dar la toate promotorul este notarul. Dacă el nu este în mijlocul lor cu sfatul și îndemnul, atunci nu s'a făcut nimic.

Știm cu toții situația comunelor, unde din întâmplare nu vor fi notarii la culmea chemării lor. Dela notar începe întreaga

administrație, pe umerii lui stă povara caului administrativ și la el se termină. El este veriga cea mare din capul lanțului administrativ, fără de care întreg lanțul nu se poate folosi.

Din cele expuse se vede clar și de netăgăduit importanța mare și rolul însemnat ce-l are notarul ca funcționar. El trebuie să fie în clar cu dispozițiile legale ale tuturor raporturilor, interne, finanțe, război, externe, domenii și agricultură, justiție, culte, ocrotiri sociale și sănătate, comunicație, instrucție, industrie și comerț și așa mai departe.

O cunoștință și activitate poate mai multilaterală ca la ori și care funcționar. — Dar nu e răsplătit.

Ioan M. Georgescu.

Organizarea și spreanțele noastre

Colegului D. Lăcătușu

Când entuziasmat până în călcâie, din școală, — ca toți idealistii, — am intrat în Corpul Notarilor Soroceni, te-am găsit pe tine unicul rămânând pe părăginosul teren al solidarității acestui corp semănța organizării, semănța strângerei tuturor acestor umiliți slujbași într'un singur mănunchiu puternic și disciplinat, care unit cu celelalte din Țară, să poate scoate în deplină evidență menirea acestei branșe, prea expusă barbariilor politice, menținerea și îmbunătățirea ei — în fața schimbătorului de situații funcționarești, leguitorului.

Am găsit și cetit multe din încercările tale desinteresate și pline de dragoste colegială, pentru primul congres al notarilor acestui județ și cu durere am constatat că ele nu numai că n'au avut nici un răsunet în rândul celor chemați, dar te-au și invidiat nu puțin, de „gestul autoritar” ce-ai făcut, deși acest „autoritar” nu rezultă din nici o expresie a chemării tale, însuflețită numai de dorul organizării și al frăției profesionale.

Acest prim insucces a constituit dovada, certificatul de lipsa conștiinței profesionale la rătăciiții colegi de pe acele vremuri, cari însă față de actuala situație sunt de frumoase aduceri aminte.

N'ai ingenunchiat însă la această nereușită, ci ai încercat o nouă într'unire în anul 1925, când ai suferit o lovitură și mai aprigă. Chiar Prefectura județului, din diferite motive, și-a interzis ori-ce într'unire.

Cum era și firesc, mi-am închipuit, că după aceste sbuciume fără șanșe, te-ai retras departe de această mișcare, de care colegii, de atunci, nu s'au arătat demni, dar a trebuit să recunosc, — în

urmă, — când am pornit eu cunoscuta mișcare din anul 1928, în vederea organizării la „Uniunea Generală a Notarilor”, — la care mi-ai fost cel mai intim colaborator, — că în suflet nutreai ura și răsunarea reisbutinței încercărilor făcute, dar nu te descurajaseși, credea-i încă în realizarea operei tale, de către altul.

Ai fost alături în lupta premeditată ce am dus și, ai împărțit cu mine bucuria organizării noastre, chiar înainte de a fi aleși în Comitetul de Conducere al Reuniunii; ai luat parte activă la programul de luptă ce ne propusesem să ducem la izbândă, și într'un suspin cu mine ai fost, când indiferența colegilor, — atât morală cât și materială, — s'a reîntronat iarăș, ca pe timpul încercărilor tale înmormântate.

Era de așteptat această stare, în județul nostru, unde politicianismul barbar, și-a luat o așa de mare ofensivă, mai ales în ultimul timp, când ori-ce acțiune este dominată numai de interesele politice.

Ai căzut, — cel dintâi, — victima acestor blestemății al vremurilor, chiar în timpul celei mai grozave ierni, ce a încheiat deceniul „Unirii” și ai fost forțat sa-ți cauți refugiu în altă parte a Țării, poate cu cârmaci mai conștienți, mai incolori, și ai făcut un teribil început („pocinoc”). Te-au urmat, aproape toți colegii, — neînregimentați în acest prăpăstios regim politician, — cari pe rând au ingenunchiat în fața nelegiuirilor deslănțuite, cu ocazia punerii în aplicare a noii reforme administrative, care prin organele ei de aplicare a ținut să reformeze, mai întâi, personalul select, înlocuindu-l cu prizonerii vremii, — oamenii regimului, — visul unei politici bolnave.

Am suportat amara durere, alături de tine și alții cred, cari au intrat în acest corp prin „merite” și nu servicii politice, văzând nesocotirea luptei noastre — prin Uniune — dusă cu ocazia votării noii reforme administrative, de către actualul legiuitor, care nu s'a lasat învins de doleanțele noastre justificate, menționându-și proiectul din durabila sa opoziție.

În fața acestui sguđuitor impas și prigonirilor pătimase ale politicii meschine să nu ne desilu-

zionăm în lupta noastră de consolidare, deși trecem prin toate „vămile încercării”, ci să credem în redobândirea drepturilor noastre prin înghesuirea rândurilor solide în jurul Uniunii și luptei pe un unic și tacticos front, eliminând „favoriții” și „merituoșii regimurilor politice”, cari sunt cheia trădării justelor noastre năzuințe.

Z. Bodiș,
student, Notar-Diplomat, Președinte de Reuniune.

Primele încercări

Și-i scrisă'n legea ce-o avem, cea mai vastă democrație, dar primul pas este cu chics, pentru-că în lege nu se scrie de plata domnului cassar, care nici azi încă nu știe, dacă încassează pentru stat comună. sat sau pentru sine; și nu încassează nici-un ban să nu se facă de rușine, căci dacă el restează doar cu mii și mii de Lei în dare, ferește pe alegători de cea mai mică supărare. Iar domn primar ales acum, se arată și mai afabil, căci vrea să fie complexant cu cel din urmă mizerabil și spune tuturor la fel; iubiți săteni, vă spun, să știți, vă cere bani și dacă aveți, veniți, cu toții și plătiți cine n'are bani să stea acasă, nici nasul să nu și-l arate, căci fără bani nu poți plăti, iar domni pot să mai aștepte,

Îi dai cassarului tablou, să încasseze darea din sat, iar când să cauți după el, nu-i tablou, căci la furat.

Un alt cassar și mai cu chic, la fel fără de plată, e angajat particular și-a spus-o doară odată, c'omul sărac e nevoit să lucreze la altul și el crede că gratuit nu ai să servești satul. Cu toate acestea ar voi să le îplinească toate, dar până la 6 după amiază chiar de-ar vrea și nu poate să vină să stea de încasări, căci firma nu-l lasă, el vine însă mai târziu să bașe banii, în cassă. La plăți la fel dacă ai voi să dai cuiva parale, aștepti până la 7-8, căci nu e lucru mare. Ba te trezești că și atunci l-ai prins doară pe cassarul, dar știe sfântul Nepomuk pe unde e primarul, și între astfel de împrejurări cum poți s'o scoți mai bine? Incui doară ușa dinspre drum și amâni plata pe mâine, iar mâine de-o pățești la fel nu-ți face sânge rău, căci zilele nu s'au gătat și bun e Dumnezeu. Odată-i prinzi pe amândoi și tot poți face plata, pentr'o pedeapsă nu cârti, căci mai vine și alta.

De-ună-zi mi-s'a întâmplat, că vânzând ierburi comunale, domnul primar a încassat pe ele câte-va parale, iar când timpul s'apropia să bașe banii în casserie, a spus-o scurt și răspicat, dar asta cum poate să fie; bani comunali, bun comun, nu pot fi doară de pradă, ei au să stea doară la primar și n'ai să-i bași în ladă!

Așa e zău și-o fi și-altfel, căci nu știi ce urmează mâine, înghite în sec tu biet notar și ține doară spatele bine, căci pentru toate tu răspunzi, ba să mai vezi paradă, te mai trezești cu capul spart, c'ai băgat banii în ladă...

Acestea mai merg cum merg, căci ții spatele în unele chestiuni, capacitezi și iar capacitezi într'altale, dar oficiul stării civile putem spune și dovedi. că în unele părți e cu totul compromis.

Astfel, vine perechea tânără să încheie căsătorie și prima întrebare ce li-o pui este: „Unde e primarul!”. „Primarul se odihnește puțin, căci e cam bolnav, dar e în primărie, doar me cu capul pe masă.” Îți răspunde mirele sfios; iar după-ce i-ai spus, că primarul încheie căsătoria și fără el nu se poate face nimica, se îndepărtează perechea și după o oră vine mirele înapoi cu aceia, că primarului i-a mai trecut, adevă i-a mai eșit din cap și te întreabă, dacă acum se poate încheia căsătoria?

În alt caz primarul după-ce i-ai spus la ureche cuvintele ce are de rost, le spune mirilor: „În numele legii vi-s cununați cu cununie și dacă aveți ceva bucluc să veniți la mine”.

Altă formulă de încheierea căsătoriei: „În numele legii (arată spre mireasă) tu ești bărbat (și spre mire) tu ești soție și grije, să nu vă certati și să nu mergeți pe la advocați” apoi desface repede eșarfa și spune: „gata”.

Alt primar nu poate înțelege, că pentru-ce are el să încheie căsătoriile, căci lucrul acestea se ținea în trecut de notar, iar dacă-i spui formula de încheiere, te face să i-o mai spui odată și după aceia spune fără jenă: „Fii bun și zi dumneata”.

Cu morburi provocate de alcool, cu glume și cu: „Nu pricep” își pierde întreaga afacere fastul cuvenit, devine un „ce” fără importanță.

Acestea domnilor fapte, triste, dar adevărate și-o să vă spun la dorință și altele mai pipărate.

I. Sas notar.

Primăria comunei Bălcaciu.

No. 407—1930.

CONCURS.

În conformitate cu dispozițiunile art. 78 din regulamentul pentru aplicarea legii Statutului funcționarilor publici, se publică concurs pentru completarea postului de notar în comuna Bălcaciu, județul Târnava-Mică, devenit vacant prin trecerea titularului la alt post.

Reflectanții la acest post sunt invitați a-și înainta cererile de concurs însoțite de documentele prescrise de art. 7 din regulamentul amintit, până la 21 Iunie 1930, acestei primării. Bălcaciu, la 20 Mai 1930.

Primar: ss. Matei Depner. Notar: ss. Herm. Gross.

Noul notar „1930“

Notarul a devenit schimbător ca și motoarele ce se perfecționează aproape anual. Deosebirea constă în aceea că, acest motor insuflețit al vieții comunale nu se perfecționează, ci degenează din ce în ce . . .

„Vai de biet român, săracul,
„Indărât tot dă, ca racul“.

Noul notar, creiat de legea pentru organizarea administrației locale, nu este o inovație; el a trăit în acest „imperiu“ sub regimul vechilor legiuiri, când era ales de primar și numit de consiliul comunal fără condițiuni de admisibilitate și fără nici o stabilitate reală, fiind organul autorității locale vremelnice.

Legiuitorul n'a putut rămâne în impasul acela de un secol în urmă și acomodându-se vremurilor a căutat să dea Țării și o administrație creatoare de dreptate și ordine, în locul celei vechi, în care interesul personal și teroarea domnea. Și pe tribuna parlamentului de la 1888 găsim discutându-se, pentru prima dată, un proiect care-deși n'a devenit lege, — a lăsat ideea descărcării primarului de atribuțiunile lui ca agent al puterii centrale, atribuțiuni ce nu erau de nasul acestuia — analfabet în marea majoritate a cazurilor neputându-le îndeplini, cum au dovedit evenimentele sguuitoare pentru Țară de la 1907, în urma cărora această idee crescută pe măsura civilizării Statului nostru, s'a realizat în fapt în anul 1908, când s'a lăsat primarului numai gospodăria comunală, izolându-l de puterea centrală, căreia i-a dat un reprezentant propriu, — notarul, — devenit prima filieră a administrației, și cu toate defectele și anomaliile ei prezente, — măcar în principiu, — o unitate de vederi și perpetuitate în lucrări.

Ingrădirea notarului cu atâtea condițiuni de numire și stabilitate dintr'odată, a însemnat un vădit progres, un sigur pas spre idealul visat: „o administrație stabilă și la adăpostul patimilor atotputernicilor și politicianilor“, dând posibilitate acestor factori cu puteri „discreționare“ să contribuie pe o întinsă scară la ridicarea nivelului administrativ.

În momentul, când se așteaptă scoaterea lui cu totul de sub fluctuațiunile politice, inamovibilitatea, — iatăl transformat în străvechiul notar, — aproape cu aceleași atribuțiuni, — pus la dispoziția aceluiaș primar, dacă nu analfabet, cum sunt cei mulți, dar în orice caz mult inferior culturii acestuia, însă cu dreptul și autoritatea de a dispune de soarta schimbătoare a acestui obidit al vremurilor, denuindu-l „notarul meu“ și amenințându-l cu „te dau afară“ dacă nu i-s'a închinat cum pretinde, ori n'ai împărțit în totul propunerile politice a acestui „nastratin“, sau îi surâde dușmănos c'un „bine“ ce înseamnă că deja își poate căuta adăpost în altă parte și nu în primăria „lui“.

Condițiunile de recrutare a notarului, dela licența în drept, absolvirea școlii de notari cu bacalaureatul și până la școala primară, sunt numai mijloacele prin care politica, — această mamă bună față de copii ei și vitregă pentru ceilalți, — cari de cele mai multe ori sunt cei cumiți și muncitori, — să-și poată atinge scopul ei funebru

de distrugere a tot ce nu este „prieteni politici“. Insuș fostul prefect Dl P. Hrițcu, într'o consfătuire publică, la care au fost martori toți notarii și chiar unii din primari, a susținut că „consiliul comunal este suveran și poate numi pe cine vrea, fără să fie obligat a ține seamă de ordinea și condițiunile cerute de lege“.

Iată deci o situație, cu drept cuvânt umilitoare și nesigură în orice moment, creiată notarului de oameni străini administrației, însă aplicabilă ei.

Readucerea vechiului notar, înseamnă un enorm regres în administrație, cum susțin toți oamenii de bine și specialiști ai acestei ramure.

Oare notarul 1930 să aibă zile multe? Nu cred . . . Viitorul va confirma aceasta.

Z. Bodiu
Student. Notar-Diplomat Președinte de Reuniune.

Notarul

De-o soarte trist' ai fost lovit,
Tu stâlp al Țării tale,
Căci azi, prestigiul tău, zdrobit,
Se svârcole 'ntr'o jale!
La cârma Țării s'au schimbat
Guverne, — fală mare,
Unul însă n'ascultat
Glasu-ți de disperare!
Scoli 'nalte și răspunderi mari,
Dela voi se așteaptă,
Legi aspre dela cei mai tari,
Numai spre voi se 'ndreaptă!
Din zori de zi până 'n serat,
Muncii fără de preget,
Ca mulțumire v'a creiat,
Legea, eternul plânset!
Căci din prestigiul ce-ați avut,
Din drepturi câștigate,
Azi voi aproape le-ați perdut,
Incet, la rând pe toate!
Și vina cine-o va purta
Pentru aceste toate?
Când țara întreagă va vedea,
C'asa nu se mai poate!
Când, ca primari prin lege vin,
Oamenii slăbuți în carte,
Iar tu cu școli, lor să te 'chin'?
Asta le 'ntrece toate!
Iar milă voi nu mai aflați,
Doar sus la Tatăl Sfântul,
Pe car' din inimi să-l rugați,
Să 'ndrepte la domni gândul!

G. Iteanu, notar
Satu Nou, jud. Brașov.

Notarii și definitivatul

Indreptând o mică privire asupra timpurilor din anii 1919—1922 vom vedea câte goluri și ce mari lipsuri să prezentau atunci în corpul notarial, respective în administrația comunelor rurale. Vom găsi apelul pe care împrejurările și necesitatea l'a adresat tineretului. Acest apel nu numai, că ne-a cerut sprijinul ci cu drept cuvânt ne-a și împus intrarea în administrație. Ne-a arătat, că intelectualul român trebuie să ocupe locul de conducere, locul de supraveghere în administrația comunelor. Plini de ambiție și cu mare dragoste am îmbrățișat aceasta carieră, în speranța unui frumos viitor. Mulțumirea și dragostea noastră n'a fost de lungă durată, ci s'a micșorat, iar speranța în viitor a dispărut deodată cu apariția legii pentru unificarea administrativă, care ne-a luat aproape toate drepturile. Am fost transferați; mutați din sat în sat, disprețuiți și rău plătiți. Noi însă n'am desperat, ci considerând aceasta situație ca un timp de tranziție, am muncit mai departe în buna credință, că micul sâmburel de speranță, cu timpul va deveni realitate. Legea iar s'a schimbat, durere însă nu în favorul, ci chiar contrar, în defavorul nostru, scoși fiind și din puținele drepturi pe cari le mai avusem. Ca totuși să mai avem vre'o mângăere ni-s'a promis, că alegerile de notari ne vor asigura măcar stabilitatea. În legătură cu acestea alegeri dăm iarăși peste un impediment cam greu de străbătut, și anume; nu știm cari sunt notarii definitivi. Legea S. F. P. Cap. III. art. 37 al. 2—3, precum și Regul. art. 79. al. 1—2 zice că „funcționarul numit se considera un an, respective doi ca stagiar și întrucât nici după

acest timp nu va fi găsit apt, poate fi depărtat din funcțiune”. Art. 370 din L. u. a. prevede, că notarul se numește provizoriu și capătă stabilitatea după un stagiul de 2 ani. Au trecut 2—3—6 ani și totuși 45—50 procente dintre tinerii notari nu sunt definitivi, respective nu posed decizia Ministerială.

Serviciul de personal conform art. 85. Regl. St. F. P. trebuia să prezinte anual tabloul funcționarilor cari au implinit stagiul cerut de lege, pentru ca comisia de propuneri și înaintări să poată decide. Aceasta nu s'a făcut, fie din neglijență, fie din lipsa de control; iar noi notarii aruncați din casă pe stradă și din stradă în casă nu ne-am interesat la timp ci ne-am bazat pe litera legii, care ne-a lăsat în baltă.

Iată cum a ajuns tineretul nostru plin de ambiție și dragoste, după 3—6 ani de serviciu fără de nici un drept în cea mai tristă situație.

Pe timpuri am fost chemați la muncă prin apelul națiunii, iar azi stăm în desperare aproape să ne pierdem și existența zilnică.

Alegerile prin care ni s'au promis mult bine se vor face, dar majoritatea notarilor, făcând pe agentul fiscal și pe executorul constiențios al legilor, nu vor fi aleși și nu vor avea nici măcar dreptul de a protesta nefiind definitivi. Având în vedere, că situația aceasta este păcatul altora, bazați pe articolele din L. U. A. și St. F. P. rugăm Onoratul Prezidiu al Uniunii Generale să binevoiască a interveni cât mai urgent posibil la Ministerul de Interne pentru ca notarii cu 3—6 ani de serviciu să fie considerați ca definitivi și să fie puși în drepturile asigurate prin lege.

Nicolae Pantea, notar.

O nouă asociație a funcționarilor publici

Criza acută, prin care trece azi funcționerimea română, nedreptatea și loviturile cari s'au dat și continuă să se dea acestor harnici slujitori ai Statului, au determinat pe frunțașii lor să constituie o nouă asociație profesională, care împreună cu cele existente, să ducă lupta pentru asigurarea prestigiului și respectarea drepturilor funcționarilor.

Noua asociație se deosebește de „Societatea generale a funcționarilor publici”. Aceasta va lupta pentru apărarea intereselor profesionale.

Scopurile speciale ale acestei asociații sunt:

1. Ridicarea nivelului profesional cultural și moral al membrilor săi;
2. Desvoltarea sentimentului de unire și solidaritate între toate categoriile de funcționari publici;
3. Colaborarea cu alte organizațiuni profesionale în vederea armonizării activității sociale și pentru apărarea intereselor supreme de Stat;
4. Apărarea drepturilor funcționarilor, stabilite prin legea asupra statutului funcționarilor publici și prin celelalte legi organice;
5. Obținerea unei salarizări, care să asigure

existența onorabilă a funcționarilor și a familiilor lor;

6. Instituirea de gradații pentru funcționarii cari nu au posibilități de înaintare;

7. A stărui ca pensiile să fie egale cu ultimul salariu;

8. Instituirea unui serviciu de contencios pentru apărarea drepturilor legale ale funcționarilor, cum și pentru împlinirea formalităților necesare pensionării;

9. Inițierea unei publicațiuni periodice cu caracter profesional, cultural și național;

10. Creierea de biblioteci cu caracter profesional și cultural;

11. Creierea de instituțiuni cu caracter economic în folosul funcționarilor.

Sediul noii asociații e în București b-dul I. C. Brătianu No. 26

Dorim noii asociații spor la muncă și succes în scopul ce și-a propus, asigurându-o de sprijinul întregului corp notarial din țară.

Redacția.

Noi vrem pământ!

Și să vă fie de noroc, că ne-ați mobilizat pe loc, stăm gata, ca să fim porniți spre Dorohoi, spre Mehedinți, căci doar țăranii sunt cumiți și nu te-aleg notar, căci tot mereu îi chemi la dări, nu-i mai slăbești și nu le scazi nici barem un crețar. Flămânzi și goi, făr'adăpost și c'un picior mereu pe drum, muncim mereu ca și-n trecut, neîncetat, neîntrerupt.... Purtăm pe umeri jugul greu și cu credință'n Dumnezeu vom izbuti și noi, căci idealul ne e sfânt, să dăm administrației avânt, dar nu uitați că suntem vii și vrem pământ!

Vrem panem et circenses, pentru-că sfărâmături am primit destule, vrem să ni-se asigure un viitor cinstit, ca să nu fim siliți a lucra necinstit; vrem să se țină cont de pregătirea ce se pretinde dela notar și în măsura pregătirii să fim și salarizați.

Cât privește situația ce ni s'a creiat prin L. O. A. L., să zicem, că ne-am împăcat, sau ne vom împăca și cu ea cumva, dar suntem siguri, că această situație se va schimba dela sine, căci altfel se poate împleti de-acum cununa menită a se depune pe mormântul administrației comunale, pentru-că:

Cu „Nu ne trebuie buget!” — nu se face administrație.

Cunosc caz concret, că notarul X. a fost ales, dar fără plată.

Alt caz concret, — i s'a votat notarului 2500 lei salar lunar.

Alt caz mai fericit, notarul să primească o leafă de 6000 lei lunar și 2 puteri de muncă 3—3000 lei lunar, primarul 1000 lei lunar, iar cassarul și membrii delegației conziliului să servească și gratuit, căci alt-fel se găesc și alții cari servesc pentru plată, pe când de subnotar nu mai e nevoie.

Ce ar avea de spus notarul fără plată și acela care ar avea plată de 2500 lei lunar, când altul din apropierea lui ar primi 6000 lei lunar?

Aici trebuie o intervenție.

2 sate, chemate să formeze o comună, nu vreau să se asocieze, n'au depus și nu depun liste pentru conziliul comunal, iar dacă se va institui comisie interimară, membrii acesteia aduc hotărâre de desființarea comunei și abzie în bloc. Ca să mă explic: Înainte cu 101 ani au fost colonizați niște germani în comuna Sadova. Locuitorii băștinași ai comunei, toți români, și-au părăsit adăposturile și s'au retras cătră deal, formând comuna Sadova-nouă, iar germanii colonizați au rămas în comuna dela șes, Sadova-veche. — Comuna Sadova-nouă e curat românească, și Sadova-veche e curat nemțească, iar locuitorii ei foarte puțin au învățat ro-

mânește. O asociere e eschisă, dar până la îndeplinirea formelor necesare cine e ofițer de stare civilă la această comună fără conducere, după noua rânduială a lui Melchisedec; popa, notarul, primarii satelor, sau moașa? căci nașterile, decesurile și căsătoriile nu așteaptă după împlinirea formelor legale și cine răspunde pentru nereguli, dacă nu notarul?

Aici e rezultatul obținut în urma atâtor memorii înaintate în vederea votării legii noi, la cari am primit promisiuni cu sacul și cari memorii s'au făcut.

Nu vrem favoruri pentru noi, cari tragem carul din noroi, dar când ne vedem obidiți și neplătiți și deșosiți ne vine să strigăm și daç'aveți inimă'n voi, de ce nu scoateți din nevoi acest corp urgisit, de ce nu-i dați ce a avut cu câțva-câțva mai demult, doar' atribuțiunii: de ce faceți primarii domni, chiar și analfabeți, înapoiem ca racul, dar aceasta n'o vedeți. — Se simte totul mai târziu, și toate se repară, va răsări și pentru noi soare de primăvară, dar pân'atunci ne ascultați doar' ultimul cuvânt noi tragem carul din noroi.... dar vrem.... pământ!

I. S a s notar.

Notariatul Frumoasa, Județul Ciuc.

No. 920—1930.

CONCURS.

În conformitate cu dispozițiunile art. 78 din Reg. legii Stat. Funct. Publici, se publică concurs pentru posturile de notar și secretar a comunei Frumoasa din jud. Ciuc.

Condițiunile de admisibilitate sunt cele prevăzute de art. 178 al. 4 și 5 din L. O. A. L. și cele prescrise de art. 5 din Reg. legii stat. funcț. publici și să cunoască limba română.

Reflecții la aceste posturi își vor înainta cererile, recomandat, înzestrate conform art. 7 din reg. legii stat. funcț. publici, la primăria comunei Frumoasa până la data de 20 Iunie 1930.

Frumoasa, la 17 Mai 1930.

Primar: Dobos József. Secretar D. Toflea.

Primăria Comunei Biertan, Județul Târnava-Mare

No. 418—1930.

CONCURS.

În conformitate cu dispozițiunile art. 78 din Reg. pentru aplicarea stat. funcționarilor publici și art. 178. a. L. O. A. L. și în conformitatea cu deciziunea cons. com. No. 33—930. deschidem concurs pentru completarea postului de notar al comunei Biertan care a devenit vacant prin pensionarea titularului.

Reflecții își vor înainta cererile prescrise în art. 7. din Reg. stat. funcționarilor până la 20 Iunie 1930.

Retribuțiunile sunt: Salar legal după ani de serviciu: locuința în natura și 8 st. de lemne adus în curte.

Biertan, la 20 Mai 1930.

Primăria Comunală.

Colgului E. Manta și N. Bodiu

Citind articolele D-voastră întitulate „Zile de Doliu” și „Cozi de topor” publicate în revista „Administrația Română” cu No. 4—5-1930, nu am putut să nu vin și eu, cu câteva rânduri pentru a mă asocia în totul ideilor D-voastră. E drept și foarte adevărat că, cariera de notar în tot decursul ei, nu a întâmpinat decât zile amare și numai promisiuni din partea tuturor guvernanților, cari când erau în opoziție, tunau și fulgerau pe tema funcționarilor, spunând că nu suntem destul de bine clasificați și cum trebuie salarizați.

Timp de mai bine de 9 ani, în cariera mea de notar, am privit toate promisiunile ca ceva vorbe goale căci din experiență cunosc cântecul guvernanților foarte bine și ce e drept nu dădeam nici o atenție acestor promisiuni.

Cu toate acestea, tot s'a realizat ceva de guvernele precedente actualului guvern și aceasta se vede din legea de unificare administrativă care tot ne-a ridicat câtuș de puțin la nivelul meritelor noastre.

Temelia a fost bună, dacă nu se poate zice foarte bună și trebuia să vie alt guvern care să termine ceea ce a început să lucreze precedesorii lor. Dar iubiți colegi! așteptările noastre de zile mai bune, de un cer mai senin și de un soare mai strălucitor s'au spulberat, căci actuala lege ne-a luat și ceea ce alții ne-a dat. Din funcționari de stat numiți de puterea centrală, ne-au făcut funcționari comunali numiți de consilieri comunali, luându-ne și din atribuțiunile ce le aveam după vechea lege, punându-ne cu totul la discreția primarilor. Am văzut pe sărmani colegi în mai multe sate, dați afară din slujbă de către consilieri, ba ceva mai mult, la unele sate s'a ajuns și până la concurarea postului de notar și secretar prin licitație publică, ajungând până la suma de 700 lunar.

Și cine credeți D-voastră că erau persoanele cari concureau? Niște derbedei cari până mai eri erau periutele oamenilor de partid, cu pregătire de 2—3 clase primare.

Zile de suferință, de durere și nevoie am ajuns iubiți colegi și mă întreb până când vom mai suferi, căci paharul s'a umplut.

Actuala guvernare înaintea legii de organizarea administrației locale, trebuia să vină cu legea fiscală ca să înființeze întâiu taxele ce comunele și satele pot și au dreptul să încasseze pentru a putea să facă față cheltuelilor necesare funcționării lor. Dar nu să se mărginească pur și simplu la ridicarea a 75 la sută din cotele adiționale ale satelor și să creeze venit comunelor, cari după a mea părere nu au nici un rost în viața administrativă, (vorbesc

de comunele formate din mai multe sate, foste comune, înainte de aplicarea actualei legi) lăsând satele cu 25 la sută din veniturile lor pentru a-și purta sarcinile. Ba ceva mai mult, legea are și pretențiile ei ca slujbașii satelor să fie și oameni bine pregătiți. Cine va găsi oameni bine pregătiți (licențiați, sau bacalaoriați) să-și întunece viitorul în cariera de notar și secretar fără perspective de existență.

În aceste idei, mă asociez părerii D-voastră și a-și zice că dacă guvernul nu va lua măsuri de îndreptarea greșelilor făcute, în ceea ce privește soarta notarilor și secretarilor, să ne retragem cu toții, lăsând ca guvernul să-și aleagă oamenii lui, pe care îi dorește, și să așteptăm vremuri mai bune.

G. N. I. B. Tutova.

No. 178—1930.

PUBLICAȚIUNE.

Pe baza hotărârii comisiunei interimare Nr. 80—1930, se deschide concurs pentru ocuparea postului de notar al comunei Cața, (județ. Târnava-Mare) devenit vacant prin scoaterea la pensie a titularului în conformitate cu art. 178 din legea pentru organizarea administrațiunii locale și cu art. 78 din regulamentul pentru aplicarea legii statutului funcționarilor publici cu salariul și diurne legale, locuința în natura cu grădină și dreptul dublu de lemne de foc loco pădure.

Concurenții își vor înainta cererile împreună cu documentele cerute în art. 7. din Reg. Stat. Funcț. publici primăriei comunei Cața până în ziua de 10 Iunie 1930, ora 12, cereri întârziate nu se vor lua în considerare.

Alegerea se va face după primirea avizului comisiunei de propuneri de numiri și înaintări.

Primăria comunală Cața:

Primar: N. Comlea

Notar: Necetibil I

Primăria comunei: Agârbiciu.

No. 153—1930.

CONCURS.

Conformându-ne hotărârii No. 9—1930, a consiliului comunal, postul de notar titular al comunei Agârbiciu (județ. Târnava-Mare) — devenit vacant prin dimisie — se scoate la concurs în conf. cu art. 178. din Legea pentru organizarea adm. locale.

Salariul și accesoriile sunt cele cuprinse în bugetul a. 1930.

Concurenții își vor înainta cererile — însoțite de actele prevăzute în art. 7. din Reg. Stat. Func. publici, — Primăriei comunale până la data de 14 Iunie 1930 ora 12, — urmând ca în aceeași zi Consiliul întrunit în ședință, să purcedă la alegerea resp. numirea notarului.

Primăria comunală.

Spre o eră nouă

Certurile interne în orice asociație, corporație sau partid, produc destrămarea lor. Evenimentele petrecute în ședințele dela Brașov și Sibiu a Uniunii notarilor, discutate și în presă, nu trebuiesc privite ca certuri interne, ca efecte a unor ambiții personale sau invidii, ci ca manifestarea corpului notarial spre o viață nouă, voința corpului notarial de a-și pune noi și solide baze, cari să corespundă timpului pe care îl trăim. Trebuia să se recunoască drepturile tinerimii, cari trăind de prezent în administrație și pătrunși de spiritul vremii vor și mai bine să-și apere drepturile. Nu contestez sfârșirile și activitatea prezidiului depusă în apărarea drepturilor notarilor, deoarece au și avut rezultat, însă nu cel dorit de noi. Vina cu siguranță nu o poartă numai fostul prezidiu știut fiind faptul că am cerut cu toții, am făcut propuneri, ajutați și de „Asociația funcționarilor administrativi” condusă de d-l Dr. Oana și care, Asociație a făcut tot atât în interesul nostru ca și noi, însă voința guvernelor s'a împus și noi am fost nesocotiți și reduși la nimic.

Rând pe rând guvernele țării cunoscând suficient rolul notarului, au promis acestui corp, marea cu sarea, însă în aceeași măsură în care ne-au promis, prin legi, regulamente și ordonanțe ne-au redus rolul, activitatea și autoritatea, până ce am ajuns la ultima etapă de unde mai jos nu putem cădea. Legea pentru organizarea administrațiunii locale însă, are și părți bune prin descentralizarea și unele dispoziții democratice ce le cuprinde, în favorul poporului administrat și mai ales în favorul poporului dela sate. Vechiul „notar” o creație a erei asupritoare trecută, după 10 ani de luptă spre o orientare nouă, a trebuit să dispară. Prin alegerea noului comitet, s'a pus baza „notarului român” care de acuma înainte se va manifesta într'un spirit democrat și înțelegător a nevoilor populației a cărei conducător de fapt a fost, este și va fi și de acum înainte cu toate drepturile lui știrbite și nesocotite de noua lege. In ce privește pregătirea științifică a organelor adm. comunale, în afară de notar, legea le-a dat o prea mică importanță, deși atât în prezent ca și în viitor, omenirea, pentru conducerea

treburilor comunității, are lipsă de o pregătire intelectuală și socială temeinică și dacă vom examina adevărul, care dintre organele comunelor rurale afară de notar le posedă pe acestea? Nici unul.

Simțul practic conduce azi toate manifestările universului și tot acest simț practic trebuie să conducă și administrația, care să distrugă biurocrațismul și formalismul, să scoată din viață șablonul. Scopul nu trebuie să fie rezolvarea actelor ci a cauzelor.

Pătrunși de adevărate idei democratice, notarii vor face chiar educația administrativă a populației rurale, ca astfel să poată lua parte la administrație și să fie în ajutorul notarului însuș poporul.

Preludiul e pe sfârșite; trecerea notarilor dela stat la comune cu toate acestea încă nu s'a făcut în unele județe. Din ce motive? Politicianismul nici azi nu s'a eschis din administrație. Avem autonomie locală fără drepturi, căci tutela prescrisă de lege s'a transformat în cenzură și impunerea voinții dela centru. Notarii și azi se aruncă dintr'un capăt al județului în altul. Notarii iubiți de popor nu sunt candidați la locurile lor, neluându-se în considerare nici chiar legea iar în alte părți se impun, cu forța, cei cu rude la Ierusalim.

Astăzi, când avem o lege pe baze de descentralizare și când locomotiunea liberă pătrunde toate spiritele, știindu-se că o administrație atât de îngreunată și complicată nu se poate conduce, decât cu conlucrarea tuturor organelor și puterilor sociale, cu devize ca „să plasăm pe ai noștri” nu se poate trăi. Pe colaborarea acestora, până atunci însă nu putem conta, până ce nu va fi scoasă cu desăvârșire, politica din administrație. Descentralizarea a fost așteptată de toată Țara. Fiecare a așteptat cu drag momentul când va putea munci, însă când se observă că toate sunt numai formalități, biurocrațism și voința centrului, puterea de muncă slăbește, societatea se retrage din colaborarea administrației și vom ajunge mai rău ca unde am fost.

Forurile tutelare să nu aibă în vedere numai impunerea voinții lor, să nu calce drepturile autonome a comunelor, mai ales când n'o cere un interes superior de Stat și atunci administrația va merge strună.

T. V. Ungur.

Contribuiți la fondul pentru:

CĂMINUL NOTARILOR

Modificarea statului funcționarilor publici

Un comunicat al Asociației generale a funcționarilor publici

Consiliul de administrație al Asociației generale a funcționarilor publici, din România, întrunit în ședință extraordinară, în ziua de 1 Iunie a. c., luând cunoștință de proiectul de lege al ministerului de finanțe, cu privire la modificarea articolelor 38 și 43 din legea statutului funcționarilor publici și de proiectul de lege pentru organizarea și funcționarea ministerului instrucțiunii publice și al cultelor, precum și de nevoile urgente ale salariaților publici a hotărât:

1. Să roage guvernul și parlamentul să respecte drepturile câștigate de funcționari pe baza statutului funcționarilor publici;

2. Să se intervină la direcția generală a căilor ferate pentru prelungirea carnetelor cu reducere pe C. F. R., pentru acei salariați publici, cari nu au primit noile carnete;

3. Să se intervină la ministerul de finanțe, spre a aproba ca impozitul global pe trimestrul Aprilie, să se plătească după finele trimestrului;

4. Să se aducă la cunoștința tuturor funcționarilor publici, că Asociația a înființat un birou de contencios, care va sta, în mod gratuit, la dispoziția lor,

pentru apărarea drepturilor legale și pentru îndeplinirea formalităților pensionării:

5. Să se roage funcționarii din cadrul auxiliar să comunice Asociației adresele lor, funcțiunile ce au îndeplinit în trecut și funcțiunile ce îndeplinesc în prezent.

Urmărim cu multă atenție activitatea Asociației generale a funcționarilor publici și ne bucurăm de lupta începută, pentru a salva o nouă categorie de funcționari amenințați să fie degradați și înlocuiți prin oameni aduși din afară de cadrele funcționarești, iar funcționarilor de carieră li se acordă o singură satisfacție, — aceea a păstrării salariului actual, ca și când funcționarul ajuns, prin muncă, pricepere și devotament, la o înaltă erarhie în funcțiune, nu are altă preocupare, decât grija materială și nici una din cele ce se referă la prestigiul situațiunii la care a ajuns.

Asigurăm, pe conducătorii Asociației, că întreg corpul funcționăresc va fi alături de ei, pentru a lupta contra acelor cari urmăresc știrbirea drepturilor câștigate.

Dacă toți vom fi solidari, dreptatea va fi cu noi.

Red.

Comitetele locale de revizuire

Administrația finanțelor

Iniințarea de impozite directe și indirecte, precum și modificarea lor, se face numai prin încheieri ale adunărilor și ale consiliilor respective, adoptate cu o majoritate de două treimi din numărul membrilor ce le compun.

Incheierile consiliului dimpreună cu toate reclamațiunile și actele relative se înaintează spre aprobare la autoritatea tutelară, după normele și cu procedura stabilită de legea de față. Comitetul local de revizuire pentru județe și municipii (art. 437).

Incheierile pentru cotele adiționale suplimentare și extraordinare, trebuiesc aprobate de comitetul local de revizuire pentru sate și comune rurale și urbane (art. 438).

În cazurile când consiliile comunale sau județene hotărăsc iniințarea unor impozite neprevăzute de lege sau un quantum mai mare decât cel legal, încheierile lor aprobate de autoritatea tutelară, se înaintează pe cale ierarhică Ministerului de Interne care cu incuviințarea Consiliului de Miniștri formează proiectele de legi necesare.

Imprumuturi

Imprumuturile se hotărăsc de adunările și de consiliile sătești, comunale, municipale, județene, sau ale asociațiilor județene prin încheieri adoptate cu majoritatea de două treimi a membrilor ce le compun.

Aprobarea dacă anuitatea imprumutului unită cu celelalte sume datorite pentru imprumuturi și contracte pe bază de anuități, nu trece peste a 20-a parte din veniturile periodice ale bugetului, sau dacă

durata imprumutului sau contractului nu este mai mare de zece ani, se dă pentru sate, comune rurale și urbane de delegația județeană, pentru municipii și județe, de comitetul local de revizuire.

Imprumuturile pe termen de 10—25 ani precum și acelea ale căror unități sau plăți anuale, unite cu celelalte sume datorate, pentru imprumuturile sau contractele anterioare, nu trec de 10-a parte din veniturile ordinare ale bugetului, se aprobă pentru sate, comunele rurale și urbane, de comitetul local de revizuire, iar pentru municipii, județe și asociațiuni județene, de Ministerul de Interne, cu avizul comitetului central de revizuire și cu aprobarea Consiliului de miniștri.

Pentru imprumuturile cari întrec prevederile din aliniatul precedent, se cere o lege (art. 442).

Cheltueli

Proiectul de buget pentru municipii și județe, întocmit conform prevederilor legale, însoțit de raportul comisiei de verificare și de expunere motivată a primarului sau a președintelui delegațiunii județene va fi supus deliberării consiliului, care va proceda la deliberare sau hotărâre.

Îndată după votare, bugetele județelor și municipiilor sunt supuse spre verificare comitetului local de revizuire, care apreciind poate refuza aprobarea și restitui bugetul administrațiunii respective cu recomandările cuvenite. Dacă revenind bugetul și a fost amendat în această privință, autoritatea tutelară îl corejează din oficiu (art. 473, 475, 476).

Revista „Administrația Română” inserează publicațiuni oficiale și particulare cu prețurile cele mai moderate.

Rânduri triste

Strigăte de alarmă și de durere au umplut văzduhul și întrerup continu respirația liniștită și viața pacinică de care trebuie să aibă parte ca orice muritor pe lume oropsitul de notar, neprețuitul slujbaş din viața administrativă a scumpei noastre țări.

Strigătele și suspinele nu vin numai dintr-o direcție ca să spunem că o parte din acești pioneri se bucură de o altă încredere, de un alt tratament sau de o altă stare materială; ci din toate unghiurile țării ceea ce denotă că s'a pornit cu hotărâre neîndreptățită ca politicianismul să distrugă complet aceasta funcțiune și pe acei ce au dus o sarcină prea mare după puterile lor și totuși au dus-o poate mai departe și mai cu succes de cât s'a crezut.

Domnilor, nu odată sa strigat: „scoateți politica din administrație, lăsați pe notar să-și ducă în liniște și pace misiunea ce i s'a încredințat, lăsați-l să priciapă și el așa cum crede și vede, să înțeleagă așa cum aude; să și facă cu adevărat datoria, căci numai așa vom avea o administrație care chiar nepregătită, așa cum o cred unii, totuși sunt sigur și ferm convins că rezultatele ce se vor culege vor fi uimitoare”.

Strigătul nostru n'a fost auzit de nimeni.

Dovadă, că nu s'a dat nici o atenție acestei importante funcțiuni, din aparatul administrativ al statului, fără de care nu se poate face nici o administrație solidă; este faptul că sau redus colosal numărul posturilor (75 procente) și apoi cu atât mai mult atribuțiunile însemnate și frumoase pe care le avea după vechia lege.

De ce a fost călăuzit legiuitorul când a pretins atâtea studii notarului dela Comuna rurală, când i s'au simplificat atât de mult atribuțiunile în cât însemnătatea lui se reduce la simplul scriitor al Primăriei, pus în slujba și la dispoziția primarului, care nu știe să răspundă chemării sau prin faptul că nu-i pregătit în această direcție?

La așa mare simplificare și reducere de atribuțiuni nu s'a așteptat nimeni.

Dar aceasta n'ar fi o lovitură de grație adusă corpului, dacă n'ar fi altele care întrec ori ce nădejde într'un viitor mai strălucit și tinde a lua posibilitatea de existență modestă pe care o avea până acum.

A trecut aproape o jumătate de an dela punerea în aplicări a legii de organizarea administrației locale, de când se târăgânește cu încadrările și care nu au luat sfârșit nici până acum.

Nu-și știe fiecare postul lui, cauză care-l descurajază să lucreze și să-și cheltuiască energia, căci nu știe ce aduce ziua de mâine.

Din toate părțile culegem știri din ce în ce mai proaste, relativ la situația corpului și nu știm, când vor lua sfârșit.

Bat bieții notari pela ușile prefecturilor, pe la d-nii parlamentari, cum și pe la toți oamenii cu vază, însă zadarnic.

Și-au cheltuit ultimul ban cu drumurile lăsând familiile împovărate, care nu așteaptă și nu vrea să știe de lipsă.

Salariile nu și le-au primit cu lunile, deoarece încă nu s'numiți și apoi ridicolele venituri de care se bucurau satele până în prezent (cota adițională) au fost reduse la 25 procente prin înființarea organului de tutelă administrativă Comuna rurală cu un plus de funcționari și primari cu delegația comunală.

Cu ce vor face față atâtor cheltueli satele și Comunele dacă nu se vor lua măsuri de organizarea finanțelor Comunale și sătești prin un proiect de lege ce n'ar trebui să întârzie?

Din aceasta cauză comunele n'au posibilitatea să între în atribuțiunile de fond și scopul pentru care au fost create, mulțumindu-se a funcționa numai ca instanța intermediară în transmiterea ordinelor către sate date de Prefecturi prin pretorate.

Aceste stări de lucruri fiind dăunătoare bunului mers al serviciului, ar trebui să înceteze cât mai curând și prigoana contra acestui corp indispensabil vieții administrative, trebuie să ia sfârșit.

Rugăm pe cei în drept să fină seamă și de doleanțele acestor nenorociți slujbași, căci să se știe că fără ei nu se poate face administrație și dacă astăzi ni se dă cu piciorul, mâine sunt sigur că vom fi chemați cu bucurie și încredere la datorie. deoarece noi nu suntem din cei cu studii mari și pretențiuni multe, ci din cei ce muncesc cu multă dragoste ca un roi de albine binefăcătoare și nu avem pretențiuni de cât la recunoașterea drepturilor noastre câștigate și la existența zilnică a noastră și a familiilor ce avem.

Iancu Tofan, notar Taraclia-Cahul.

A N U N Ţ .

La vila Agripina Techirghial sat se închiriază camere mobilate cu câte 2 paturi:

Sezonul Iunie 1500.— Lei.

„ Iulie 3500.— lei.

„ August 3500.— lei.

„ Septembrie 1500.— lei.

„ Octombrie 1000.— lei.

Administrația Vilei Agripina
Techirghial sat.

Eliberare brevetelor de băuturi spirtoase

Nouile dispozițiuni ale Ministerului de finanțe

Printr-o decizie a Ministerului de finanțe se fixează următoarele condițiuni pentru eliberarea brevetelor de băuturi:

In vechiul Regat

Se va proceda după cum urmează:

In comunele rurale brevetele se vor elibera de administrația financiară, după aprobarea ministerului.

Brevete cu amănuntul: a) cu tot felul de băuturi spirtoase, prin licitație, cu aprobarea comunei și prefecturii, — în proporție de un debit de 100 capi de familie; b) la drum frecventat, lângă gări, fără a fi raportat la numărul populației, cu licitație; c) pentru cantină, fără licitație; d) numai cu vin, în număr nelimitat, cu aprobarea consiliului comunal și prefecturii, fără licitație; e) brevet de sezon (1 Mai—1 Octombrie); f) Brevete pentru gările C. F. R.

Brevete cu ridicata fără a fi raportate la numărul populației: a) pentru vinuri; pentru orice fel de băuturi spirtoase.

In comunele urbane brevetele se eliberează de ministerul finanțelor și anume:

Brevete cu amănuntul pentru: a) băuturi spirtoase în genere cu amănuntul în proporție de un debit la 300 suflete; b) brevete cu accesoriu: la restaurante, cafenele, cluburi, cofetării, hoteluri, cazinouri, etc.; c) brevete de producător cu vânzarea în sticle închise afară din local în număr nelimitat; d) brevete de sezon, în grădini publice; e) brevete pentru gările C. F. R.

Brevete cu ridicata, în număr limitat: a) pentru vinuri; b) cu tot felul de băuturi spirtoase.

Actele și condițiile necesare

La sate: Debitantul trebuie să fie bărbat, cetățean român, să aibă vârsta de 25 ani, căsătorit, purtări bune, să știe carte, să nu fie condamnat, să nu fie falit, cu situația militară satisfăcută.

Localul să aibă distanța de cel puțin 100 metri față de școală și biserică, să fie igienic și spațios.

La orașe: Debitantul trebuind să îndeplinească aceleași condițiuni ca și la sate, în plus să aibă avizul favorabil al Camerei de comerț și certificat dela poliție că n'a ținut casă de tolerantă.

Art. 2. -- La liberarea brevetelor de băuturi spirtoase pentru

In Transilvania

Se va proceda în modul următor:

In comunele rurale brevetele se vor libera de

administrația financiară, iar în cele urbane direct de minister, după cum urmează:

Brevete cu amănuntul: a) nelimitate (debit obișnuit de cârciumă) sau accesoriu la restaurante, în proporție de un debit la 500 locuitori; b) limitate, vânzarea cu paharul în local ca accesoriu la băcăni, bodegi, cafenele, cofetării, etc., fără a fi raportate la populație; c) în măsură mică, vânzarea în sticle închise cu consumația afară din local, fără a fi raportate la populație; d) brevete de sezon; e) brevete de cantină; f) brevete de producător, în număr nelimitat.

Brevete cu ridicata în număr nelimitat: a) pentru vinuri; b) pentru tot felul de băuturi spirtoase.

Acte și condiții

Pentru debitele cu amănuntul: Debitantul trebuie să fie cetățean român, major, cu purtări bune, să nu fi fost condamnat, să aibă avizul favorabil al prefecturii, pentru debitele din comunele rurale, sau avizul Camerei de comerț și al poliției pentru debitele din comunele urbane.

Localul să aibă distanța de 200 metri față de școală și biserică la sate și de 100 metri la orașe, să fie igienic, și spațios.

Pentru debitele cu ridicata: Solicitantul, afară de condițiile cerute pentru debitele cu amănuntul, trebuie să mai aibă și firmă înscrisă la tribunal.

In Basarabia

Se va proceda astfel:

In comunele rurale brevetele se vor libera de administrația financiară, iar în cele urbane direct de minister, conf. art. 5 din prezenta deciziune, după cum urmează:

Brevete cu amănuntul pentru: a) rachiuri industriale, cu vânzarea în sticle închise, cu consumația în afară de local; b) rachiuri naturale, în sticle închise cu consumația în afară de local; c) vin și bere, cu vânzarea cu paharul în local; d) numai cu vin, sau numai cu bere, cu consumația cu paharul în local; e) restaurante cu tot felul de băuturi, sau numai cu vin și bere. La toate aceste categorii de debite, legea cere ca proporția să fie de un debit pentru 150 capi de familie.

Debite cu ridicata în număr nelimitat: a) pentru vinuri; b) pentru tot felul de băuturi spirtoase.

Acte și condiții

Pentru debitele cu amănuntul: Debitantul trebuie să fie cetățean român, major, cu purtări bune, să nu fi fost condamnat, să aibă avizul favorabil al prefecturii, pentru debitele din comunele rurale

sau avizul poliției pentru debitele din comunele urbane.

Localul să aibe distanța de 200 metri de școală și biserică la sate și 100 metri la orașe; să fie igienic și spațios.

Pentru debitele cu ridicata: Debitantul trebuie să îndeplinească aceleași condiții ca și debitele cu amănuntul.

In Bucovina

Se va ține seamă de concesiunile eliberate de prefecturile de județe în baza legii locale, cari „concesiuni” se vor preschimba de ministerul finanțelor în brevete obișnuite.

Liberarea brevetelor noi, se va face în condițiile legii din 21° Iulie 1929, pentru unificarea taxelor asupra brevetelor de vânzarea băuturilor spirtoase și înființarea, în ținuturile, unde nu sunt, a unor asemenea taxe.

Unde se adresează cererile

Orice cerere de brevet va fi adresată administrației financiare a județului, care după ce va

constata că este însoțită de toate actele prevăzute de lege și dispozițiunile ministeriale, pentru felul brevetului ce se solicită, va face și cercetările necesare asupra localului de debit, după care toate lucrările referitoare le va înainta ministerului spre a dispune asupra liberării brevetului.

Restricții și sancțiuni

Funcționarul care în timp de trei zile nu va da curs cererii va fi suspendat.

Nici un raport al administrației financiare prin care se cere liberarea de brevete nu se va da în mâna solicitatorului, căruia i se va putea comunica numai numărul cu care s'a înaintat ministerului raportul.

Accesul în biroul brevetelor din ministerul finanțelor este cu desăvârșire interzis persoanelor streine. Funcționarii cari vor primi vizitele solicitanților vor fi puși în disponibilitate.

Sub nici un motiv nu se vor libera lucrările solicitanților și cu atât mai puțin intermediarilor. Lucrările vor urma cursul normal.

Există notari minoritari

Fără tendința de a porni o polemică pentru dovedirea unui adevăr incontestabil, afirm, că avem notari minoritari și aceasta o dovedește tocmai pășirea pe arenă a colegului Gulácsy, care vrea să ne dovedească contrarul, indignându-se pentru niște halucinații.

Dacă s'a folosit de vre-o delegație a Uniunii în vre-un loc expresiunea de „Notar minoritar” poate că s'a făcut și aceea cu un calcul oare-care, nu cu scopuri perfide, după cum ar voi să presupună dl. autor al art. Notarul minoritar nu există publicat în No. 3. al Rev. Adm.

Iar dacă în organizația noastră nu s'a ridicat nici când vre-un glas care să tindă la dezbinarea membrilor, cari toți erau considerați de membri fără deosebire de majoritari, sau minoritari, cei cari cunosc textul memoriului citat de colegul susnumit, cei cari știu unde când și pentru ce s'a folosit expresiunea de: „Notar minoritar” nu-l pot aplauda pe colegul Gulácsy pentru pornirea sa, care pornire trebuie infierată de toți colegii fără deosebire de origine etnică, adevă de acei colegi, cari se simt a fi notari în administrația românească.

În timpurile neuitate încă dacă notarul într-o comună a mulțumit lui Dumnezeu pentru faptul, că a ajuns notar și ce e mai mult, avem azi notari români cu familie grea în comune nevoiașe și avem notari minoritari, cari se lăfăiesc încă în comune fruntașe, pentru că de și am trecut prin era cocotărilor apoi prin era transferărilor, nici unui notar adevărat nu i-a trăznit prin cap să ceară posturi mai bune, nici un notar român nu a scos din locul său pe vr'unul de altă origine etnică, pentru că a împiedecat simțul de colegialitate ca să comită o astfel de barbarie față de alt coleg, iar dacă au fost

— 2 cazuri izolate, nu s'a căutat dacă notarul scos din postul său e majoritar sau minoritar și dacă am face o statistică, balanța tot nu ar bate de partea colegului Gulácsy.

Cearta noastră în familie, deși o aud și vecinii încă nu e atât de condamnabilă, cum e cearta în public, iar dacă un notar se adresează presei minoritare pentru ca să dovedească opiniei publice, că nu avem notari minoritari, adevă se joacă de-a: „Uite popa' ba nu i popa” — devine ridicol, pentru că ziarul „Keleti Újság” — nu a adunat de pestădecele scrise în No. 63, ci din comunicările vre-unui notar, deci avem notari minoritari, cari nici după 12 ani de administrație românească nu știu românește, să-și exprime o nemulțumire printr'un cotidian românesc, ci se adresează presei minoritam și a cum.

Dacă după 12 ani de administrație românească și azi avem notari, cari afară de cotidiene numai ungurești, mai citesc și: „Magyar Kissebbség” și nici-o foaie românească și se plâng, că nu au posibilitatea să ivețe românește involuntar ne vine pe limbă răspunsul: „Asta să i-o spu la mutul”.

Dacă nu avem notari minoritari, avem notari cu sentimente minoritare și dacă un funcționar își permite acest lux, să nu mai spună și lumii, că nătrește idei, cari n'ar trebui să iasă la suprafață.

Unde-și putea permite în trecut un notar luxul de a se subscrie fără accentul impus? Dar să nu mai scormonim trecutul, pentru că ar eși prea multe la suprafață și după-ce vom rășfoi cu toții memoriile ce s'au înaintat de Uniune, să-l întrebăm în corpore pe colegul Gulácsy: „Ce vrei Domnule?”

Ioachim Sas notar.

Intrebări și răspunsuri

No. 1. Poate fi notarul transferat în viitor?

Ad. No. 1. Nu. Transferarea unui notar nu se poate face în viitor fără consimțământul comunelor respective.

Deasemenea, va trebui eliminată dintre pedepsele disciplinare transferarea, deoarece comisia disciplinară n'ar putea transfera pe un notar la o comună care n'ar voi să-l primească.

*

No. 2. Când se considera funcționarul intrat în funcțiune?

Ad. No. 2. Funcționarul se consideră că a intrat efectiv în funcție numai după depunerea jurământului. (art. 180 din L. O. A. L.)

*

No. 3. Ce garanță trebuie să depună cassierul comunal?

Ad. No. 3. Garanța de care vorbește art. 174 din L. P. O. A. L. nefiind fixată, ia trebuie să fie socotită în conformitate cu art. 15 din legea contabilității publice. Toate dispozițiile de favoare prevăzute în acest articol se vor aplica și cassierilor comunali în ce privește depunerea garanței.

*

No. 4. Are drept la salar funcționarul public în timpul suspendării pentru urmărire penală?

Ad. No. 4. Funcționarul public suspendat din serviciu, fie pe baza dispozițiilor art. 57 fie pe baza art. 58 din Statutul funcționarilor publici, fiind reprimis în serviciu, are dreptul la salariu pe tot timpul cât a fost suspendat. (Cas. II. Dec. 125 din 29 Ian. 1929).

*

No. 5. Cum trebuie făcută numirea încasatorului sătesc?

Ad. No. 5. Incasatorul sătesc va fi desemnat de consiliile sătești, numirea lor va fi ratificată, potrivit art. 66 din L. P. O. A. L. de către adunarea sătească. Procedura convocării și ratificării este arătată de art. 52 din legea menționată.

*

No. 6. Primarul comunal poate fi în același timp și primar sătesc?

Ad. No. 6. Nu. Pentru-că aceeași persoană nu poate face parte din 2 consilii, dintre cari unul cu drept de tutelă asupra lucrărilor și actelor celuilalt.

Deci, primarul comunal având dreptul de control și tutelă asupra satelor și organelor acestora (art. 323 și 324 din L. P. O. A. L.) nu poate fi, în același timp și primar sătesc.

*

No. 7. Satele cari compun comuna rurală se pot asocia pentru a numi un singur incasator?

Ad. No. 7. Nu. Pentru-că el trebuie să fie ales dintre membrii aceleiași obștii sătești și ca atare nu poate fi ales incasator și în alt sat.

No. 8. Incasatorul sătesc poate fi și cassier comunal?

*

Ad. No. 8. Nu. Pentru-că cassierul comunal este un funcționar public numit în condițiunile legii statutului funcționarilor publici (art. 184 din L. P. O. A. L.) și ca atare nu poate ocupa și o funcțiune electivă. Excepția dela art. 41 din lege după care, cassierul comunal al comunei constituită dintr'un singur sat este și incasator, trebuie înțeleasă în sensul că, la aceste comune cassierul comunal nu este numit în condițiunile statutului, el nu intră în cadrele acestei legi, funcțiunea sa fiind eligibilă și temporară și ca atare, îndeplinește și funcțiunea de incasator.

Speranțe mângăeri

„... Voi toți, ce-ați plâns în întunec,
Și nimeni nu v'a mângăiat,
Din lunga voastră îngenunchere
Sculați... Hristos s'a înălțat!”

Colegii mei, neînregimentați încă la nici o „roabă politică”, puși în aceste posturi după o serioasă pregătire și riguroasă selecțiune, supuși la cele mai mari privațiuni în toate vremurile, chiar dela nașterea urgisitei noastre carieri, din anul acela neuitat 1908, — când creațiunea noastră a fost considerată drept un fapt de mare însemnătate, necesitate isvorâtă din dureroasele evenimente de la 1907, — și cari au mers crescând până în zilele actuale, când în ajunul punerii în aplicare a noiei legi pentru organizarea administrațiunii locale — de la care așteptăm atâtea îmbunătățiri, promise, — s'au deslănțuit prigoniri fără precedent, în viața noastră oropsită, fără vre-o considerație legală sau umanitară, inventate de „mai marii noștri” căror nu știu care Dumnezeu le-a ajutat și, cari în atot puternicia și uriașele lor patimi le-a plăcut să calce în picioare modestele noastre drepturi, câștigate cu prea multe sacrificii, (stabilitate mușamalizată pentru ca să putem fi ținuți la dispoziție, consimțăminte de mutări forțate „în alb”, mutări și demisiuni impuse chiar în toiul celei mai grele ierni, 1928—29, etc.) premeditând cruda încercare, anul pătimirilor Corpului nostru — în epoca de renaștere de după războiu — lovind numai „în carne vie”, — în drumul tristei noastre vieți — cărei ne-am dedat de bună voie, de ani de zile ca „mielul la junghiere”, înmormântându-ne viitorul, atrași de frumoasa dorință de a administra, plini de iluzii, în care astăzi suntem pe deplin desmințiti!! Să ne oprim în aceste momente de grea încercare pentru corpul nostru și, uitând ura asupra noștri, cari nu merită nici o îndurare, dar continuă să se spele ca Pilat de ori-ce vinovăție, să ne solidarizăm și strânși uniți în jurul Uniunii noastre, să facem eforturile legale, prin toate căile și mijloacele, și să așteptăm încrezători ziua învierii dreptelor noastre năzuinți, cari poate, nu sunt departe și cari va înmormânta pentru totdeauna minciuna și patima, aceste elemente de bază, pe care s'a clădit — în unele părți — noua viață administrativă rurală.

Z. Bodiu.

INFORMAȚIUNI

D-nii delegați ai Uniunii: Alexandru Comșia președinte și Leon Bârle vicepreședinte au prezentat Ministerului următoarele memorii:

1. Referitor la călătoria pe C. F. R.
2. Referitor la modificarea Legii stării civile.
3. Referitor la modificarea unor dispozițiuni din L. P. O. A. L. ref. la atribuțiunile notarilor și chestiunile financiare ale comunelor.
4. Referitor la înființarea unui fond de salarizare al notarilor, la care statul să anticipeze sumele necesare. Ministerul de Interne a intervenit la Ministerul de Finanțe pentru aranjarea cauzei.
5. S'a cerut scutirea notarului de a face pe agentul fișcal.
6. S'a cerut o subvenție pentru cămin și revistă. Pentru cămin s'a promis, iar pentru revistă s'a dat 5000 Lei (? Red.)
7. S'a cerut dela Ministerul de Finanțe ordonanțarea remizei pentru incasarea impozitelor statului. S'a luat dispozițiuni pentru ordonanțare.

D-l Președinte în ziua de 18 și 21 Mai a fost chemat la Directoratul Ministerial Cluj, pentru aranjarea situației notarilor, unde a susținut și s'a acceptat ca toate numirile făcute prin Comisiunile interimare să fie confirmate, iar acolo unde se asociază 2 notariate, ca notar să rămână cel mai în vârstă.

Sperăm că cei-ce au provocat haosul cu numirile îl vor înlătura.

Suntem informați că în multe județe, unii colegi stabili, sunt demși din posturile lor, fără procedura prevăzută de lege pentru demiterea funcționarilor publici, după bunul plac al acelor care urmăresc distrugerea din temelie a administrației comunale. Rugăm pe colegii lezați în drepturilor lor, să se adreseze justiției la timp, comunicând și redacției noastre toate ilegalitățile pentru a interveni în cauză.

Toți d-nii colegi din întreg cuprinsul țării, sunt rugați a colabora la revistă. Manuscrisele pentru revistă, sunt a se adresa la redacția revistei: Cluj, Str. Hajdeu 93. Articolele să fie scrise, legibil și semnate.

Sumele de bani (mandate poștale, scrisori de valoare) etc. sunt a se trimite d-lui Ioan Hajdeu cassierul Uniunii noastre, notar în Cociuba-Mare p. u. Tinca, jud. Bihor.

D-nii colegi din județele Mehedinți, Mușcel și Soroca sunt rugați a ne achita abonamentele restante și pe anul curent pe timp de 6 luni, cunoscând că în viitor nu vom mai trimite revista în aceste județe, decât acelor care o vor abona personal. Aceasta, în baza răspunsurilor primite dela Prefecturile respective.

Rugăm pe d-nii colegi, cari și-au schimbat adresa, să ne comunice imediat, pentru a face modificările necesare în registrele de abonați.

D-l Dr. Victor Hodor inspector general adm. a fost numit secretar general al Directoratului Ministerial Cluj, iar d-l Ion Dornescu subprefectul județului Hotin ca șef al serviciului ministerial de interne din acelaș directorat.

Felicitările noastre!

Județul Treiscaună.

statutul funcționarilor publici, deschidem concurs pentru No. 468—1930.

PUBLICAȚIUNE.

În conformitate cu art. 78 din regulamentul legii pentru ocuparea cu începere dela 15 Iunie 1930 a următoarelor posturi:

Un post de impiegat la oficiul stării civile cu salariul lunar de 3000 lei. Sunt preferate persoanele cari cunosc scrisul la mașină.

Un încasator sătesc cu salariul lunar de 2000 lei.

Un post de casier comunal cu salariul lunar de 1000 lei.

Doritorii a ocupa vre-unul din aceste posturi, își vor înainta cererile însoțite de actele prevăzute de art. 5—7 din legea statutului funcționarilor, primăriei, până la 20 Iunie 1930.

Covasna, Mai 1930.

p. Președ. Comis. Int., Necetibil!

Notar: Gh. Colan.

Primăria satului Covasna — Județul Trei-Scaune.

No. 1000—930.

PUBLICAȚIUNE DE CONCURS.

În conformitate cu art. 78 din regulamentul legii pentru statutul funcționarilor publici, deschidem concurs pentru ocuparea cu începere dela 15 Iunie 1930 a următoarelor posturi:

Un secretar sătesc cu salariul lunar de 3000 lei.

Doi impiegati cu salariul lunar de câte 2500 lei.

Un agent de urmărire retribuit cu o remiză de 4 la sută din încasări.

Cinci străjeri sătești cu salariu lunar de 1500 lei.

Un servitor de birou cu salariu lunar de 600 lei.

Un hingher cu salariul lunar de 300 lei.

Doritorii a ocupa vre-unul din aceste posturi, își vor înainta cererile însoțite de actele prevăzute de art. 5—7 din legea statutului funcționarilor publici, primăriei, până la 20 Iunie 1930.

Covasna, Mai 1930.

Președintele Comis. Int.: Necetibil!

Notar: Gh. Colan.

Revista „Administrația Română“ publică concurs, pentru premiarea celei mai bune lucrări în legătură cu administrația comunală.

Cei cari doresc a lua parte la acest concurs, vor înainta lucrările lor la redacția revistei în Cluj Str. Hajdeu 93, până la data de 15 Iulie 1930. notând pe plic mențiunea „pentru concurs“.

Premiul se va stabili de către Comitetul de redacție.

Cele mai bune lucrări se vor publica în revistă.